Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदिय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे, द्वितीयः प्रश्नः

Table of Contents

2. कृष्ण यजुर्वेदिय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	3
2.2 द्वितीय काण्डे द्वितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं	3

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

ओं नमः परमात्मने श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

2.कृष्ण यजुर्वेदिय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

2.2 द्वितीय काण्डे द्वितीयः प्रश्नः - इष्टिविधानं

प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा — पतिः । प्रजा असृजत ।
प्रजा इति प्र — जाः । असृजत ताः । ताः सृष्टाः । सृष्टा इन्द्राग्नी ।
इन्द्राग्नी अप । इन्द्राग्नी इतीन्द्र — अग्नी । अपागूहताम् ।
अगूहताल् सः । सो ऽचायत् । अचायत् प्रजापतिः ।
प्रजापतिरिन्द्राग्नी । प्रजापतिरिति प्रजा — पतिः । इन्द्राग्नी वै ।
इन्द्राग्नी इतीन्द्र — अग्नी । वै में । में प्रजाः । प्रजा अप ।
प्रजा इति प्र — जाः । अपाघुक्षताम् । अघुक्षतामिति । इति सः ।
प्रजा इति प्र — जाः । अपाघुक्षताम् । अघुक्षतामिति । इति सः ।
स एतम् । एतमैन्द्राग्नम् । ऐन्द्रग्न मेकादशकपालम् ।
ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र — अग्नम् । एकादशकपाल मपश्यत् ।
एकादशकपालमित्यैकादश — कपालम् । अपश्यत् तम् । तम् निः ।

। निरवपत् । अवपत् तौ । तावस्मै । अस्मै प्रजाः । प्रजाः प्र । प्रजा इति प्र – जाः । प्रासाधयताम् । असाधयता मिन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी वै । इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । वा एतस्य । एतस्य प्रजाम् । प्रजामपं । प्रजामितिं प्र – जाम् । अपं गूहतः । गूहतो यः । । । । । यो ऽलम् । अलम् प्रजायै । प्रजायै सन्न् । प्रजाया इति प्र – जायै । सन् प्रजाम् । प्रजाम् न । प्रजामिति प्र – जाम् । न विन्दते । विन्दतं ऐन्द्राग्नम् । ऐन्द्राग्न मेकांदशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेत् प्रजाकामः । प्रजाकाम इन्द्राग्नी । प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । इन्द्राग्नी एव । इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । 1 (50/67) T.S. 2.2.1.2 - Kramam । । । । । । । । । । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनेति भाग – धॆयेन। उपं धावति। धावति तौ। ता वॆव। एवास्मै। अस्मै प्रजाम् । प्रजाम् प्र । प्रजामिति प्र – जाम् । प्र साधयतः । - - - ॥ ॥ ॥ साधयतो विन्दते । विन्दते प्रजाम् । प्रजामैन्द्राग्नम् ।

प्रजामिति प्र – जाम् । ऐन्द्राग्नमेकांदशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपत् । वपेथ् स्पर्खमानः । स्पर्खमानः क्षेत्रे । क्षेत्रे वा । वा सजातेषु । सजातेषु वा । सजातेष्विति स–जातेषु । वेन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी एव । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति ताभ्याम् । ताभ्यामेव । एवेन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् भातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते । वृङ्क्ते वि । वि पाप्मना । पाप्मना भातृव्येण । भ्रातृव्येण जयते । जयते ऽप । अप वै । वा एतस्मात् । एतस्मादिन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् क्रामति । क्रामति यः । यः सङ्ग्रामम् । सङ्ग्राममुपप्रयाति । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । उपप्रयात्यैन्द्राग्नम् । उपप्रयातीत्युप – प्रयाति । ऐन्द्राग्न मेकादशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।

एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । । निर् वपेत । 2 (50/62)

T.S. 2.2.1.3 - Kramam

वपेथ् सङ्ग्रामम् । सङ्ग्राम मुपप्रयास्यन् । सङ्ग्राममिति सं - ग्रामम् । उपप्रयास्यन्निन्द्राग्नी । उपप्रयास्यन्नित्युप-प्रयास्यन् । इन्द्राग्नी एव । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उप धावति । धावति तौ । ता वेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यम् धत्तः । धत्तः सह । सहॆन्द्रियेणं । इन्द्रियेणं वीर्येण । वीर्येणोप । उप प्र । प्र याति । याति जयति । जयति तम् । त्र सङ्ग्रामम् । सङ्ग्रामं वि । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । वि वै । वा एषः । एष इन्द्रियणं । इन्द्रियणं वीर्येण । वीर्येणर्ध्यते । ऋध्यते यः । यः सङ्ग्रामम् । सङ्ग्रामम् जयति । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । जयत्यैन्द्राग्नम् । ऐन्द्राग्नमेकादशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् ।

वपेथ् सङ्ग्रामम् । सङ्ग्रामम् जित्वा । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । जित्वेन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी एव । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तौ । ता वेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यं । वीर्यम् धत्तः । 3 (50/61) T.S. 2.2.1.4 - Kramam धत्तो न । नेन्द्रियेण । इन्द्रियेण वीर्येण । वीर्येण वि । व्यृध्यते । ऋध्यतेऽप । अप वै । वा एतस्मात् । एतस्मादिन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् क्रामति । क्रामति यः । य एति । एति जनताम् । जनतामैन्द्राग्नम् । ऐन्द्राग्नमेकादशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेज्जनताम् । जनतामेष्यत्र् । एष्यत्रिन्द्राग्नी । इन्द्राग्नी एव । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव स्वेन । स्वेन भागधैयेन । भागधैयेनोप । भागधॆयॆनेति भाग – धॆयॆन। उप धावति। धावति तौ। तावॆव।

एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यं धत्तः । धत्तः सह । सहेन्द्रियेण । इन्द्रियेण वीर्येण । वीर्येण जनताम् । जनतामिति । एति पौष्णम् । पौष्णम् चरुम् । चरुमनु । अनु निः । निर् वपत् । वपत् पूषा । पूषा वै । वा इन्द्रियस्य । इन्द्रियस्य वीर्यस्य । वीर्यस्यानुप्रदाता । अनुप्रदाता पूषणम् । अनुप्रदातेत्यनु – प्रदाता । पूषणमेव ( ) । एव स्वेन । 4 (50/55) T.S. 2.2.1.5 - Kramam स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मा इन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यमनु । अनु प्र । प्र यच्छति । यच्छति क्षैत्रपत्यम् । क्षैत्रपत्यम् चरुम् । क्षैत्रपत्यमिति क्षैत्र – पत्यम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेज्जनताम् । जनतामागत्य । आगत्येयम् । आगत्येत्या – गत्य । इयं वै । वै क्षेत्रस्य । क्षेत्रस्य पतिः । पतिरस्याम् । अस्यामेव । एव प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठत्यैन्द्राग्नम् । ऐन्द्राग्नमेकांदशकपालम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।

```
द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)
```

```
एकादशकपालमुपरिष्टात् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
उपरिष्टान्निः । निर् वपेत् । वपेदस्याम् । अस्यामेव ।
एव प्रतिष्ठाय । प्रतिष्ठायेन्द्रियम् । प्रतिष्ठायेति प्रति – स्थाय ।
इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यमुपरिष्टात् । उपरिष्टादात्मन्न् । आत्मन् धत्ते ।
धत्त इति धत्ते ॥ 5 (39/45)
(प्रजाकाम इन्द्राग्नी – उपप्रयात्यैन्द्राग्नमेकादशकपालं नि – वीर्यं
- पूषणमें वै - कान्नचत्वारिङ्शच्च ) (A1)
T.S. 2.2.2.1 - Kramam
। ॥ । ॥ । ॥ । । ॥ । अग्नये पथिकृते । पथिकृते पुरोडाशम् । पथिकृत इति पथि–कृते ।
पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः ।
यो दर्.शपूर्णमासयाजी । दर्.शपूर्णमासयाजी सन्न् ।
दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास – याजी । सन्नमावास्याम् ।
अमावास्यां वा । अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । वा पौर्णमासीम् ।
पार्णमासीं वा । पार्णमासीमिति पौर्ण – मासीम् । वाऽतिपादयेत् ।
```

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.2)

अतिपादयेत् पथः । अतिपादयेदित्यति – पादयेत् । पथो वै । वा एषः । एषोऽधि । अध्यपयेन । अपयेनैति । एति यः । यो दर्.शपूर्णमासयाजी । दर्शपूर्णमासयाजी सन्न् । दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास – याजी । सन्नमावास्याम् । अमावास्यां ँवा । अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । वा पौर्णमासीम् । पौर्णमासीं वा । पौर्णमासीमिति पौर्ण – मासीम् । वाऽतिपादयति । अतिपादयत्यग्निम् । अतिपादयतीत्यति – पादयति । अग्निमेव । एव पथिकृतम् । पथिकृत « स्वेन । पथिकृतमिति पथि – कृतम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनमपथात् । अपथात् पन्थाम् । पन्थामपि । अपि नयति । नयत्यनड्वान् । अनड्वान् दक्षिणा । दक्षिणा वही । वही हि । ह्येषः । एष समृद्ध्यै । समृद्धा अग्नये । समृद्धा इति सं – ऋद्ध्यै । अग्नये व्रतपतये । व्रतपतय पुरोडाशम् । व्रतपतय इति व्रत – पतये । 6 (50/64)

T.S. 2.2.2.2 - Kramam पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । य आहिताग्निः । आहिताग्निः सन्न् । आहिताग्निरित्याहित-अग्निः । सन्नव्रत्यम् । अव्रत्यमिव । इव चरेत् । चरेदग्निम् । अग्निमेव । एव व्रतपतिम् । व्रतपति अस्वेनं । व्रतपतिमितिं व्रत - पतिम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनं वतम् । व्रतमा । आ लम्भयति । लम्भयति व्रत्यः । व्रत्यो भवति । भवत्यग्नये । । ॥ । अग्नये रक्षोघ्ने । रक्षोघ्ने पुरोडाशम् । रक्षोघ्न इति रक्षः – घ्ने । प्रोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यम् । य रक्षा ्सि । रक्षा ्सि सचैरत्र् । सचैरत्रग्निम् । अग्निमेव । एव रक्षोहणम् । रक्षोहण स्वेन । रक्षोहणमिति रक्षः – हनम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग - धेयेन।

उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मात् । अस्माद् रक्षां ्सि । रक्षां स्यपं । अप हन्ति । हन्ति निशितायाम् । निशितायाम् निः । निशितायामिति नि – शितायाम् । निर्वति वपेत् । वपेतिशितायाम् । ७ (५०/५)

T.S. 2.2.2.3 - Kramam

निशिताया एं हि । निशितायामिति नि – शितायाम् । हि रक्षा एंसि । रक्षां प्रिते । प्रेरते सम्प्रेर्णानि । प्रेरत इति प्र – ईरते । सम्प्रेणिन्येव । सम्प्रेणिनीति सं-प्रेणिनि । एवैनानि । एनानि हन्ति । हन्ति परिश्रिते । परिश्रिते याजयेत् । परिश्रित इति परि – श्रिते । याजयेद् रक्षंसाम् । रक्षंसामनन्ववचाराय । अनन्ववचाराय रक्षोघ्नी । अनन्ववचारायेत्यनेनु – अवचाराय । रक्षोघ्नी याज्यानुवाक्ये । रक्षोघ्नी इति रक्षः – घ्नी । याज्यानुवाक्ये भवतः । याज्यनुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । भवतो रक्षसाम् । रक्षसा७ स्तृत्ये । स्तृत्या अग्नये । अग्नये रुद्रवते । रुद्रवते पुरोडाशम् । रुद्रवत इति रुद्र – वते । पुरोडाशंमष्टाकंपालम् । अष्टाकंपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निर् वपेत् । वपेदभिचरत्रं ।

T.S. 2.2.2.4 - Kramam

वा प्रमीयेरत्र्। प्रमीयेरन्ः यः। प्रमीयेरत्रिति प्र – मीयेरत्र्। यो वा। वा बिभीयात्। बिभीयादेषा। एषा वै। वा अस्य। अस्य भेषज्या। भेषज्या तनूः। तनूर् यत्। यथ् सुरिभमती। सुरिभमती तया। सुरिभमतीति सुरिभ – मती। तयैव। एवास्मै। अस्मै भेषजम्। भेषजम् करोति। करोति सुरिभमते। सुरिभमते भवति। सुरिभमत

पूतीगन्धस्यति पूति – गन्धस्य । अपहत्या अग्नये । अपहत्या इत्यप – हत्यै । अग्नये क्षामवते । क्षामवते पुरोडाशम् । क्षामवत इति क्षामं – वते । पुरोडाशंमष्टाकंपालम् । अष्टाकंपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सङ्ग्रामे । सङ्ग्रामे सम्याते । सङ्ग्राम इति सं – ग्रामे । सम्याते भागधयेन । सम्यंत इति सं-यत्ते । भागधयनैव । भागधयनिति भाग – धयेन । .. एवैनम् । एन ज्ञामयित्वा । शामयित्वा परान् । परानिभ । अभि निः । निर् दिशति । दिशति यम् । यमवरेषाम् । अवरेषां वैध्यन्ति । विध्यन्ति जीवति । जीवति सः । स यम् । यम् परेषाम् । परेषाम् प्र । प्र सः । स मीयते । मीयते जयति । जयति तम् । तर् संङ्ग्रामम् । सङ्ग्राममभि । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । 9 (50/61) T.S. 2.2.2.5 - Kramam अभि वै। वा एषः। एष एतान्। एतानुच्यति। उच्यति येषाम्। येषाम् पूर्वापराः । पूर्वापरा अन्वञ्चः । पूर्वापरा इति पूर्व-अपराः । अन्वञ्चः प्रमीयन्ते । प्रमीयन्ते पुरुषाहुतिः ।

प्रमीयन्त इति प्र – मीयन्ते । पुरुषाहुतिर्. हि । पुरुषाहुतिरिति पुरुष – आहुतिः । ह्यस्य । अस्य प्रियतमा । प्रियतमाऽग्नये । प्रियतमेति प्रिय – तमा । अग्नये क्षामवते । क्षामवते पुरोडाशम् । क्षामवत इति क्षाम - वते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् भागधेयेन । भागधेयनैव । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । एवैनम् । एन ए रामयति । शमयति न । नैषाम् । एषाम् पुरा । पुरा ऽऽयुषः । आयुषो ऽपरः । अपरः प्र। प्रमीयते । मीयते ऽभि । अभि वै । वा एषः । एष एतस्य । एतस्य गृहान् । गृहानुच्यति । उच्यति यस्य । यस्य गृहान् । गृहान् दहति । दहत्यग्नये । अग्नये क्षामवते । क्षामवते पुरोडाशम् । क्षामवत इति क्षाम - वते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् भागधेयेन । भागधेयंनैव । भागधेयेनेति भाग-धेयंन । एवैनम् । एन ए रामयति । शमयति न ()। नास्य। अस्यापरम्। अपरम् गृहान्। गृहान् दहति । दहतीति दहति ॥ 10 (54/64)

(व्रतपतय - निशितायां निर्वपत् - पुरुषाः - संग्रामं - न -चत्वारें च) (A2) T.S. 2.2.3.1 - Kramam अग्नये कामय । कामाय पुरोडाशम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद यम् । यम् कामः । कामो न । नोपनमेत् । उपनमेदग्निम् । उपनमेदित्युप – नमेत् । अग्निमेव । एव कामम् । काम७ स्वेन । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनम् कामेन । कामेन सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयत्युपं । उपैनम् । एनम् कामः । कामो नमति । नमत्यग्नये । अग्नये यविष्ठाय । यविष्ठाय पुरोडाञ्ञाम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् स्पर्खमानः । स्पर्द्धमानः क्षेत्रे । क्षेत्रे वा । वा सजातेषु । सजातेषु वा । सजातेष्विति स – जातेषु । वा ऽग्निम् । अग्निमेव । एव यविष्ठम् । यविष्ठ स्वेन । स्वेन भागधयेन । भागधयेनोप ।

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उप धावति । धावति तेन । तेनैव । एवेन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यम् भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य युवते । 11 (50/56) T.S. 2.2.3.2 - Kramam

युवते वि । वि पाप्मना । पाप्मना भ्रातृव्येण । भ्रातृव्येण जयते । जयते ऽग्नयें । अग्नये यविष्ठाय । यविष्ठाय पुरोडाशम् । प्रोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदभिचर्यमाणः । अभिचर्यमाणो ऽग्निम् । अभिचर्यमाण इत्यभि – चर्यमाणः । अग्निमेव । एव यविष्ठम् । यविष्ठ७ स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधयनोप । भागधयनेति भाग – धयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मात् । अस्माद् रक्षार्सि । रक्षार्सि यवयति । यवयति न । नैनम् । एनमभिचरत्न् । अभिचरन्थ् स्तृणुतॆ । अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । स्तृणुतॆ ऽग्नयॆ । अग्नय आयुष्मतॆ । आयुष्मते पुरोडाशम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।

अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेत सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरियाम् । इयामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एवायुष्मन्तम् । आयुष्मन्त७ स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्नायुः । 12 (50/56) T.S. 2.2.3.3 - Kramam आयुर् दधाति । दधाति सर्वम् । सर्वमायुः । आयुरेति । एत्यग्नये । ा । । । । ॥ । । ः । अग्नये जातवेदसे । जातवेदसे पुरोडाशम् । जातवेदस इति जात – वेदसे । पुरोडाशंमष्टाकंपालम् । अष्टाकंपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निर् वपत् । वपद् भूतिकामः । भूतिकामो उग्निम् । भूतिकाम इति भूति – कामः । अग्निमेव । एव जातवेदसम् । जातवेदस७ स्वेनं । जातवेदसमिति जात – वेदसम् । स्वेन भागधयेन । भागधयेनोप । भागधयेनेति भाग – धॆयेन। उपं धावति। धावति सः। स एव। एवैनम्। एनम् भूतिम् । भूतिम् गमयति । गमयति भवति । भवत्येव । एवाग्नये । अग्नये रुक्मते । रुक्मते पुरोडाशम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् ।

अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् रुक्कामः । रुक्कामोऽग्निम् । रुक्काम इति रुक्-कामः । अग्निमेव । एव रुक्मन्तम् । रुक्मन्त७ स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् रुचम् । रुचम् दधाति । दधाति रोचते । रोचत एव । एवाग्नये । अग्नये तेजस्वते । तेजस्वते पुरोडाशम् ( ) । पुरोडाशमष्टाकपालम् । 13 (50/58) T.S. 2.2.3.4 - Kramam अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेत् तेजस्कामः । तेजस्कामोऽग्निम् । तेजस्काम इति

तेजः – कामः । अग्निमेव । एव तेजस्वन्तम् । तेजस्वन्त स्वेन । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उपं धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेजः । तेजो दधाति । दधाति तेजस्वी । तेजस्व्यंव । एव भवति ।

```
भवत्यग्नये । अग्नये साहन्त्याय । साहन्त्याय पुरोडाशम् ।
पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सीक्षमाणः ।
सीक्षमाणोऽग्निम् । अग्निमेव । एव साहन्त्यम् । साहन्त्य । स्वेन ।
स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागदेयेनेति भाग - धेयेन।
उप धावति । धावति तेन । तेनैव । एव सहते । सहते यम् ।
य सिक्षते । सीक्षत इति सीक्षते ॥ 14 (38/43)
(भ्रातृव्यस्या – स्मिन् – तॆजस्वतॆ पुरॊडाञ्च – मष्टात्रिङ्ञाच्च)
(A3)
T.S. 2.2.4.1 - Kramam
अग्नये उन्नवते । अन्नवते पुरोडाशम् । अन्नवत इत्यन्न – वते ।
पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत ।
कामयेतान्नवान् । अन्नवान्थ् स्याम् । अन्नवानित्यन्न – वान् ।
स्यामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एवान्नवन्तम् । अन्नवन्त । स्वेन ।
अञ्चवन्तमित्यन्न – वन्तम् । स्वेनं भागधेयेन । भागधेयेनोपं ।
```

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

```
भागधॆयॆनेति भाग - धॆयॆन। उप धावति। धावति सः। स एव।
एवैनम् । एनमन्नवन्तम् । अन्नवन्तम् करोति ।
अन्नवन्तमित्यन्न – वन्तम् । करोत्यन्नवान् । अन्नवानेव ।
अन्नादाय पुरोडाशम् । अन्नादायत्यन्न – अदाय ।
पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत ।
कामयेतान्नादः । अन्नादः स्याम् । अन्नाद इत्यन्न-अदः ।
स्यामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एवान्नादम् । अन्नाद७ स्वेन ।
अन्नादमित्यन्न – अदम् । स्वेन भागधयेन । भागधयेनोपं ।
भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव ।
एवैनम् । एनमन्नादम् । अन्नादम् करोति । अन्नादमित्यन्न – अदम् ।
करोत्यन्नादः । अन्नाद एव । अन्नाद इत्यन्न – अदः । 15 (50/64)
```

T.S. 2.2.4.2 - Kramam एव भवति । भवत्यग्नये । अग्नये उन्नपतये । अन्नपतये पुरोडाशम् । अन्नपतय इत्यन्न – पतये । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेतान्नेपतिः । अन्नेपतिः स्याम् । अन्नपतिरित्यन्न – पतिः । स्यामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एवान्नपतिम् । अन्नपति । स्वेन । अन्नपतिमित्यन्न – पतिम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनमन्नपतिम् । अन्नपतिम् करोति । अन्नपतिमित्यन्न – पतिम् । करोत्यन्नपतिः । अन्नपतिरेव । अन्नपतिरित्यन्न - पतिः । एव भवति । भवत्यग्नये । अग्नये पवमानाय । पवमानाय पुरोडाशम् । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदग्नये । अग्नये पावकाय । पावकायाग्नये । अग्नये शुचये । र्चये ज्योगामयावी । ज्योगामयावी यत् । ज्योगामयावीति ज्योक् – आमयावी । यदग्नयें । अग्नये पवमानय ।

पवमानाय निर्वपति । निर्वपति प्राणम् । निर्वपतीति निः – वपति । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दधाति । दधाति यत् । यदग्नये । अग्नये पावकाय । **16** (**50/61**) T.S. 2.2.4.3 - Kramam पावकाय वाचम् । वाचमेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दथाति । दधाति यत् । यदग्नये । अग्नये शुचये । शुचय आयुः । आयुरेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दधाति । दधात्युत । उत यदि । यदीतासुः । इतासुर् भवति । इतासुरितीत – असुः । भवति जीवति । जीवत्येव । एवैताम् । एतामेव । एव निः । निर् वपेत् । वपेच्चक्षुष्कामः । चक्षुष्कामो यत् । चक्षुष्काम इति चक्षुः – कामः । यदग्नये । अग्नये पवमानाय । पवमानाय निर्वपति । निर्वपति प्राणम् । निर्वपतीति निः – वपति । प्राणमेव । प्राणमिति प्र – अनम् । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दधाति । दधाति यत् । यदग्नये । । । । । । । । । अग्नये पावकाय । पावकाय वाचम् । वाचमेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दधाति । दधाति यत् । यदग्नये । अग्नये शुचये ।

शुचये चक्षुः । चक्षुरेव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् तेन । तेन दधाति । दधात्युत । 17 (50/54) T.S. 2.2.4.4 - Kramam उत यदि । यद्यन्थः । अन्थो भवति । भवति प्र । प्रैव । एव पश्यति । पञ्यत्यग्नये । अग्नये पुत्रवते । पुत्रवते पुरोडाशम् । पुत्रवत इति पुत्र – वते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निर् वपेत् । वपेदिन्द्राय । इन्द्राय पुत्रिणे । पुत्रिणे पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् प्रजाकामः । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । प्रजाकामो अग्निः । प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । अग्निरेव । एवास्मैं । अस्मै प्रजाम् । प्रजाम् प्रजनयति । प्रजामिति प्र – जाम् । प्रजनयति वृद्धाम् । प्रजनयतीति प्र – जनयति । वृद्धामिन्द्रः । इन्द्रः प्र । प्र यच्छति । यच्छत्यग्नये । अग्नये रस्वते । रसंवते ऽजक्षीरे । रसवत इति रस – वते । अजक्षीरे चरुम् । अजक्षीर इत्यज – क्षीरे । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेत रसवान् । रसवान्थ् स्याम् ।

रसवानिति रस - वान् । स्यामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एव रसंवन्तम् । रसंवन्त । रसंवन्तमिति रसं – वन्तम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एन ए रसवन्तम् । रसंवन्तम् करोति । रसवन्तमिति रस – वन्तम् । करोति रसवान् । 18 (50/62) T.S. 2.2.4.5 - Kramam रसवानेव । रसवानिति रस – वान् । एव भवति । भवत्यजक्षीरे । अजक्षीरे भवति । अजक्षीर इत्यज – क्षीरे । भवत्याग्नेयी । आग्नेयी वै। वा एषा। एषा यत्। यदजा। अजा साक्षात्। साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । एव रसम् । रसमव । अव रुन्धे । रुन्धे उग्नये । अग्नये वसुमते । वसुमते पुरोडाशम् । वसुमत इति वसु – मते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेत वसुमान् । वसुमान्थ् स्याम् ।

वसुमानिति वसु – मान् । स्यामिति । इत्यग्निम् । अग्निमेव । एव वसुमन्तम् । वसुमन्त । स्वेन । वसुवन्तमिति वस् – मन्तम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनं वसुमन्तम् । वस्मन्तम् करोति । वसुमन्तमिति वसु-मन्तम् । करोति वसुमान् । वसुमानेव । वसुमानिति वसुं – मान् । एव भवति । भवत्यग्नयें । अग्नये वाजसृते । वाजसृते पुरोडाशम् । वाजसृत इति वाज – सृते । पुरोडाशंमष्टाकंपालम् । अष्टाकंपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सङ्ग्रामे । सङ्ग्रामॆ सम्याते । सङ्ग्राम इति सं – ग्रामॆ । सम्याते वाजम् । सम्यत इति सं – यते । वाजं वै । 19 (50/64) T.S. 2.2.4.6 - Kramam वा एषः । एष सिसीर्.षति । सिसीर्.षति यः । यः सङ्ग्रामम् । सङ्ग्रामम् जिगीषति । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । जिगीषत्यग्निः । अग्निः खलु । खलु वै । वै देवानाम् । देवानां वाजसृत् ।

```
वाजसृदग्निम् । वाजसृदितिं वाज – सृत् । अग्निमेव ।
स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग – धेयेन।
हन्ति वृत्रम् । वृत्रम् जयति । जयति तम् । तर् सङ्ग्रामम् ।
सङ्ग्राममथौ । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । अथौ अग्निः ।
अथो इत्यथो । अग्निरिव । इव न । न प्रतिधृषे । प्रतिधृषे भवति ।
प्रतिधृष इति प्रति – धृषे । भवत्यग्नये । अग्नये ऽग्निवते ।
। ॥ । । । । । अग्निवत इत्यग्नि – वते ।
पुरोडारामष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपत् । वपेद् यस्य ।
यस्याग्नौ । अग्नावग्निम् । अग्निमभ्युद्धरेयुः । अभ्युद्धरेयुर्
निर्दिष्टभागः । अभ्युद्धरेयुरित्यभि – उद्धरेयुः । निर्दिष्टभागो वै ।
निर्दिष्टभाग इति निर्दिष्ट – भागः । वा एतयोः । एतयोरन्यः ।
अन्योऽनिर्दिष्टभागः । अनिर्दिष्टभागो उन्यः ।
```

अनिर्दिष्टभाग इत्यनिर्दिष्ट - भागः । अन्यस्तौ । तौ संभवन्तौ । ्। । । । । । संभवन्तौ यजमानम्। संभवन्ताविति सं — भवन्तौ। यजमानमभि । 20 (50/63)

T.S. 2.2.4.7 - Kramam

अभि सम् । सं भवतः । भवतः सः । स ईश्वरः । ईश्वर आर्तिम् । आर्तिमार्तोः । आर्तीर् यत् । आर्तीरित्या – अर्तोः । यदग्नये । भागधेयेनेति भाग – धेयेन। एवैनौ। एनौ शमयति। शमयति न। नार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छति यजमानः । यजमानोऽग्नये । । । । । । । । । अग्नयॆ ज्यॊतिष्मतॆ । ज्यॊतिष्मतॆ पुरॊडाञाम् । पुरॊडाञामष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यस्य । यस्याग्निः । अग्निरुद्धृतः । उद्धृतो ऽहुते । उद्धृत इत्युत् – हतः । अहुते ऽग्निहोत्रे । अग्निहोत्र उद्वायेत् । अग्निहोत्र इत्यंग्नि – होत्रे । उद्वायेदपरः । उद्वायेदित्युत् – वायेत् । अपर आदीप्य । आदीप्यानूद्धृत्यः । आदीप्येत्या – दीप्य ।

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

अनूद्धृत्य इति । अनूद्धृत्य इत्येनु – उद्धृत्यः । इत्योहुः । आहुस्तत् । तत् तथा । तथा न । न कार्यम् । कार्यं यत् । यद् भागधेयम् । भागधैयमभि । भागधैयमिति भाग – धैयम् । अभि पूर्वः । पूर्व उद्धियते । उद्धियते किम् । उद्धियत इत्युत् – ह्रियते । किमपरः । अपरोऽभि । अभ्युत् । उद्धियेत । 21 (50/62) T.S. 2.2.4.8 - Kramam हियेतेति । इति तानि । तान्येव । एवावक्षाणानि । अवक्षाणानि सिन्निधाय । अवक्षाणानीत्यव – क्षाणानि । सिन्निधाय मन्थेत् । सिन्निधायति सं – निधाय । मन्येदितः । इतः प्रथमम् । प्रथमम् . जज्ञे । जज्ञे अग्निः । अग्निः स्वात् । स्वाद् योनैः । योनेरिधे । अधि जातवेदाः । जातवेदा इति जात – वेदाः । स गायित्रया । गायत्रिया त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभा जगत्या । जगत्या देवेभ्यः । देवेभ्यो हव्यम् । हव्यं वहतु । वहतु प्रजानन्न् । प्रजानन्निति । प्रजानन्निति

प्र – जानन्न् । इति छन्दोंभिः । छन्दोंभिरेव । छन्दोंभिरिति । – ू॥ – ू॥

छन्दः – भिः। एवैनम्। एन७ स्वात्। स्वाद् योनेः। योनेः प्र।

प्र जनयति । जनयत्येषः । एष वाव । वाव सः । सौंऽग्निः । अग्निरिति । इत्याहुः । अहुर् ज्योतिः । ज्योतिस्तु । त्वै । वा अस्य । अस्य परापतितम् । परापतितमिति । परापतितमिति परा – पतितम् । इति यत् । यदग्नये । अग्नये ज्योतिष्मते । ज्योतिष्मते निर्वपति । निर्वपति यत् । निर्वपतीति निः – वपति । यदेव । एवास्य ( ) । अस्य ज्योतिः । ज्योतिः परापतितम् । परापतितम् तत् । परापतितमिति परा – पतितम् । तदेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्ध इति रुन्धे ॥ 22 (56/63) (करोत्यन्नादो – दंधाति यदग्नये – शुचये चक्षुरेवास्मिन् तेन दधाति – करॊति – वाजं – ँयजमान – मु – दॆवास्य – षट्च) (A4) T.S. 2.2.5.1 - Kramam वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् वारुणम् । वारुणम् चरुम् । चरुम् दिधिक्राव्.ण्णें । दिधिक्राव्.ण्णें चरुम् । दिधिक्राव्.ण्ण इति दिध – क्राव्.ण्णें । चरुमभिशस्यमानः । अभिशस्यमानो यत् ।

```
अभिशस्यमान इत्यभि – शस्यमानः । यद् वैश्वानरः ।
वैश्वानरो द्वादशकपालः । द्वादशकपालो भवति । द्वादशकपाल इति
.
द्वादश – कपालः । भवति सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो वै ।
सम्वथ्सर इति सम् – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः ।
वैश्वानरः सम्वथ्सरेणं । सम्वथ्सरेणैव । सम्वथ्सरेणेति
सं – वथ्सरेण । एवैनम् । एन ७ स्वदयति । स्वदयत्यपं ।
अप पापम् । पापं वर्णम् । वर्णन् हते । हते वारुणेन । वारुणेनैव ।
एवैनम् । एनं वरुणपाशात् । वरुणपाशान् मुञ्चति । वरुणपाशादिति
वरुण – पाशात् । मुञ्चति दधिक्राव्.ण्णा । दधिक्राव्.ण्णा पुनाति ।
दिधकाव्.ण्णेति दिध – क्राव्.ण्णा । पुनाति हिरण्यम् । हिरण्यम्
दक्षिणा । दक्षिणा पवित्रम् । पवित्रं वै । वै हिरण्यम् । हिरण्यम्
पुनाति । पुनात्येव । एवैनम् । एनमाद्यम् । आद्यमस्य । अस्यान्नम् ।
अन्नम् भवति । भवत्येताम् । एतामेव । एव निः । निर् वपेत् ।
वपेत् प्रजाकामः । प्रजाकामः सम्वथ्सरः ।
प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । सम्वथ्सरो वै ।
```

सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । 23 (50/60) T.S. 2.2.5.2 - Kramam

वा एतस्य । एतस्याशान्तः । अशान्तो योनिम् । योनिम् प्रजायै । प्रजायै पशूनाम् । प्रजाया इति प्र – जायै । पशूनाम् निः । निर् दहति । दहति यः । योऽलम् । अलम् प्रजायै । प्रजायै सन्न् । प्रजाया इति प्र – जायै । सन् प्रजाम् । प्रजाम् न । प्रजामिति प्र – जाम् । न विन्दते । विन्दते यत् । यद् वैश्वानरः । वैश्वानरो द्वादशकपालः । द्वादशकपालो भवति । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । भवति सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं - वथ्सरम् । एव भागधयेन । भागधयेन रामयति । भागधयेनिते भाग – धेयेन । शमयति सः । सोंऽस्मै । अस्मै शान्तः । शान्तः स्वात्। स्वाद् योनेः। योनेः प्रजाम्। प्रजाम् प्र। प्रजामिति प्र – जाम्। प्र जनयति। जनयति वारुणेनं। वारुणेनैव। एवैनम्। एनं वरुणपाशात् । वरुणपाशान् मुञ्चति ।

वरुणपाशादिति वरुण - पाशात् । मुञ्चति दधिक्राव्.ण्णा । दिधकाव्.णणा पुनाति । दिधकाव्.णणति दिध – क्राव्यणा । पुनाति हिरण्यम् । हिरण्यम् दक्षिणा । दक्षिणा पवित्रम् । पवित्रं वै । वै हिरण्यम् । हिरण्यम् पुनाति । पुनात्येव । एवैनम् । एनं ँविन्दतें । **24** (50/60) T.S. 2.2.5.3 - Kramam विन्दते प्रजाम् । प्रजां वैश्वानरम् । प्रजामिति प्र – जाम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् । निर् वपेत् । वपेत् पुत्रे । पुत्रे जाते । जाते यत् । यदष्टाकपालः । अष्टाकपालो भवति । अष्टाकपाल इत्यष्टा-कपालः । भवति गायत्रिया । गायत्रियैव । एवैनम् । एनम् ब्रह्मवर्चसेन । ब्रह्मवर्चसेनं पुनाति । ब्रह्मवर्चसेनेति ब्रह्म – वर्चसेन । पुनाति यत् । यन्नवकपालः । नवकपालस्त्रिवृता । नवकपाल इति नव-कपालः । त्रिवृतैव । त्रिवृतेति त्रि – वृता । एवास्मिन् । अस्मिन् तेजः । तेजोदधाति । दधाति यत् । यद् दशकपालः । दशकपालो विराजा ।

दशकपाल इति दश – कपालः । विराजैव । विराजिति वि–राजा । एवास्मिन्न् । अस्मिन्नन्नाद्यम् । अन्नाद्यम् दधाति । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । दधाति यत् । यदेकादशकपालः । एकादशकपालस्त्रिष्टुभा । एकादशकपाल इत्येकादश – कपालः । त्रिष्टुभैव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधाति । दधाति यत् । यद् द्वादशकपालः । द्वादशकपलो जगत्या । द्वादशकपाल इति द्वादेश – कपालः । जगत्यैव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् पशून् । पशून् दंधाति । दधाति यस्मिन् । यस्मिन् जाते । जात एताम् । एतामिष्टिम् । इष्टिम् निर्वपति । निर्वपति पूतः । निर्वपतीति निः – वपति । पूत एव। 25 (50/62) T.S. 2.2.5.4 - Kramam एव तेजस्वी । तेजस्व्यन्नादः । अन्नाद इन्द्रियावी । अन्नाद इत्यन्न – अदः । इन्द्रियावी पशुमान् । पशुमान् भवति । पशुमानिति पशु - मान् । भवत्यव । अव वै । वा एषः । एष सुवर्गात् । सुवर्गाल्लोकात् । सुवर्गादिति सुवः-गात् । लोकाच्छिद्यते । छिद्यते यः । यो दर्.शपूर्णमासयाजी । दर्.शपूर्णमासयाजी सन्न् ।

दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास – याजी । सन्नमावास्याम् । अमावास्यां ँवा । अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । वा पौर्णमासीम् । पौर्णमासीं वा । पौर्णमासीमिति पौर्ण – मासीम् । वा ऽतिपादयति । अतिपादयति सुवर्गाय । अतिपादयतीत्यति-पादयति । सुवर्गाय हि । सुवर्गायेति सुवः – गाय । हि लोकाय । लोकाय दर् रापूर्णमासौ । दर्शपूर्णमासा विज्येते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ । इज्येते वैश्वानरम् । इज्येते इतीज्येते । वैश्वानरं द्वादंशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । । ॥ – ॥ निर् वपेत् । वपेदमावास्याम् । अमावास्यां ँवा । अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । वा पौर्णमासीम् । पौर्णमासीं ँवा । पौर्णमासीमिति पौर्ण - मासीम् । वा ऽतिपाद्य । अतिपाद्य सम्वथ्सरः । अतिपाद्यत्यति – पाद्यं । सम्वथ्सरो वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः संम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एव प्रीणाति । प्रीणात्यथौं । अथौं सम्वथ्सरम् । अथौ इत्यथौं ।

सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एवास्मै । अस्मा उप । उप दधाति । दधाति सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य । सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य समष्ट्यै । समष्ट्या अथो । समष्ट्या इति सं – अष्ट्यै । 26 (50/70) T.S. 2.2.5.5 - Kramam अथो देवताः । अथो इत्यथो । देवता एव । एवान्वारभ्य । अन्वारभ्य सुवर्गम् । अन्वारभ्येत्यनु – आरभ्य । सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमंति । एति वीरहा । वीरहा वै । वीरहेति वीर – हा। वा एषः। एष देवानाम्। देवानां यः। योऽग्निम्। अग्नमुद्वासयते । उद्वासयते न । उद्वासयत इत्युत् – वासयते । न वै। वा एतस्य। एतस्य ब्राह्मणाः। ब्राह्मणा ऋतायवः। ऋतायवः पुरा । ऋतायव इत्यृत – यवः । पुराऽन्नम् । अन्नमक्षन्न् । अक्षन्नाग्नेयम् । आग्नेयमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालमग्निम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । अग्निमुद्वासयिष्यत्र् । उद्वासयिष्यत्र् यत् ।

```
उद्वासियष्यन्नित्युत् – वासियष्यन्न् । यदष्टाकपालः । अष्टाकपालो
भवति । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । भवत्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा
गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रः । गायत्रोऽग्निः ।
अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः । अग्निस्तस्मै ।
तस्मा आतिथ्यम् । आतिथ्यम् करोति । करोत्यथौ । अथो यथा ।
अथो इत्यथो । यथा जनम् । जनं यते । यतेऽवसम् ।
अवसम् करोति । करोति तादृक् । तादृगेव । 27 (50/62)
T.S. 2.2.5.6 - Kramam
एव तत् । तद् द्वादशकपालः । द्वादशकपालो वैश्वानरः । द्वादशकपाल
इति द्वादंश – कपालः । वैश्वानरो भवति । भवति द्वादंश ।
सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । सम्वथ्सरः खलुं । सम्वथ्सर
इति सं – वथ्सरः । खलु वै । वा अग्नेः । अग्नेर् योनिः ।
योनिः स्वाम् । स्वामेव । एवैनम् । एनं योनिम् । योनिम् गमयति ।
गमयत्याद्यम् । आद्यमस्य । अस्यान्नम् । अन्नं भवति ।
```

भवति वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेन् मारुतम् । मारुत ए सप्तकपालम् । सप्तकपालम् ग्रामकामः । सप्तकपालमिति सप्त – कपालम् । ग्रामकाम आहवनीय । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । आहवनीयं वैश्वानरम् । आहवनीय इत्या–हवनीयं । वैश्वानरमधि । अधि श्रयति । श्रयति गार्.हपत्ये । गार्.हपत्ये मारुतम् । गार्.हंपत्य इति गार्.हं – पत्ये । मारुतम् पापवस्यसस्य । पापवस्यसस्य विधृत्यै । पापवस्यसस्येति पाप – वस्यसस्य । विधृत्यै द्वादशकपालः । विधृत्या इति वि – धृत्यै । द्वादशकपालो वैश्वानरः । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । वैश्वानरो भवति । भवति द्वादेश । द्वादेशमासाः । मासाः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः सम्वथ्सरेण । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । सम्वथ्सरेणैव । सम्वथ्सरेणेति सं – वथ्सरेण । एवास्मै । अस्मै सजातान् । सजाता ७ श्र्यावयति । सजातानिति स-जातान् । च्यावयति मारुतः । मारुतो भवति ()। भवति मरुतः। 28 (50/64)

T.S. 2.2.5.7 - Kramam मरुतो वै । वै देवानाम् । देवानां विशः । विशो देवविशेन । देवविशेनैव । देवविशेनेति देव – विशेन । एवास्मै । अस्मै मनुष्यविशम् । मनुष्यविशमव । मनुष्यविशमिति मनुष्य – विशम् । अव रुन्धे । रुन्धे सप्तकपालः । सप्तकपालो भवति । सप्तकपाल इति सप्त – कपालः । भवति सप्तगणाः । सप्तगणा वै । सप्तगणा इति सप्त – गणाः । वै मरुतः । मरुतो गणशः । गणश एव । गणश इति गण – शः । एवास्मै । अस्मै सजातान् । सजातानव । सजातानिति स – जातान् । अवं रुन्धे । रुन्धे उनूच्यमाने । अनूच्यमान आ । अनूच्यमान इत्यनु – उच्यमाने । आ सादयति । सादयति विशम् । विशमेव । एवास्मै । अस्मा अनुवर्त्मानम् । अनुवर्त्मानम् करोति । अनुवर्त्मानमित्यनु – वर्त्मानम् । करोतीतें करोति ॥ 29 (29/37) (प्रजाकामः सँवथ्सरः – पुनात्यवैनं – पूतः – समष्ट्यै – तादृङ् – मारुतो भव – त्येकान्न त्रिण्ञच्च) (A5)

T.S. 2.2.6.1 - Kramam

आदित्यम् चरुम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेथ् सङ्ग्रामम् । सङ्ग्राम मुपप्रयास्यत् । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । उपप्रयास्यन्नियम् । उपप्रयास्यन्नित्युप – प्रयास्यन्न् । इयं ँवै । वा अदितिः । अदितिरस्याम् । अस्यामेव । एव पूर्वे । पूर्वे प्रति । प्रति तिष्ठन्ति । तिष्ठन्ति वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादंशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदायतनम् । आयतनम् गत्वा । आयतनमित्या – यतनम् । गत्वा संम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरः खलुं । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । खलु वै । वै देवानाम् । देवानामायतनम् । । ॥ । ॥ । आयतनमेतस्मात् । आयतनमित्या – यतनम् । एतस्माद् वै । वा आयतनात् । आयतनाद् देवाः । आयतनादित्या – यतनात् । देवा असुरान् । असुरानजयन्न् । अजयन्. यत् । यद् वैंशानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निर्वपति ।

```
द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । निर्वपति देवानाम् ।
निर्वपतीति निः – वपति । देवानामेव । एवायतने । आयतने यतते ।
ा । । । । । । ।
आयतन इत्या – यतने । यतते जयति । जयति तम् ।
त्र सङ्ग्रामम् । सङ्ग्राममेतस्मिन्नं । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् ।
एतस्मिन् वै। वा एतौ। एतौ मृजाते। मृजाते यः।
मृजाते इति मृजाते । 30 (50/63)
T.S. 2.2.6.2 - Kramam
यो विद्विषाणयोः । विद्विषाणयोरत्रम् । विद्विषाणयोरिति
वि – द्विषाणयोः । अन्नमत्ति । अत्ति वैश्वानरम् । वैश्वानरम्
द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति
द्वादश-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् विद्विषाणयोः । विद्विषाणयोरन्नम् ।
विद्विषाणयोरिति वि – द्विषाणयोः । अन्नम् जग्द्ध्वा । जग्द्ध्वा
सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरा वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः ।
वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरस्वदितम् ।
सम्वथ्सरस्वदितमेव।
```

सम्वथ्सरस्वदितमिति सम्वथ्सर – स्वदितम् । एवाति । अति न । नास्मिन्न् । अस्मिन् मृजाते । मृजाते सम्वथ्सरायं । मृजाते इति मृजाते । सम्वथ्सराय वै । सम्वथ्सरायति सं – वथ्सराय । वा एतौ । एतौ सम् । सममातॆ । अमातॆ यौ । अमाते इत्यमाते । यौ सममाते । सममाते तयोः । सममाते इति सं-अमाते । तयोर् यः । यः पूर्वः । पूर्वो ऽभिद्रह्यति । अभिदृह्यति तम् । अभिदृह्यतीत्यभि – दुह्यति । तं वरुणः । वरुणो गृह्णाति । गृह्णाति वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् । निर् वपत् । वपेथ् सममानयोः । सममनयोः पूर्वः । सममानयोरिति ्। । । । । । सं – अमानयोः । पूर्वोऽभिदुह्य । अभिद्रह्य सम्वथ्सरः । अभिद्रह्येत्यभि – दृह्यं । सम्वथ्सरा वै । सम्वथ्सर इति सं–वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरमेव । सम्वथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एवाप्त्वा ।

आप्त्वा निर्वरुणम् । निर्वरुणम् परस्तात् । निर्वरुणमिति

निः - वरुणम् । 31 (50/66)

T.S. 2.2.6.3 - Kramam

परस्तादभि । अभि द्रह्यति । द्रह्यति न । नैनम् । एनं वरुणाः । वरुणो गृह्णाति । गृह्णात्याव्यम् । आव्यं ँवै । वा एषः । एष प्रति । प्रति गृह्णाति । गृह्णाति यः । योऽविम् । अविम् प्रतिगृह्णाति । प्रतिगृह्णाति वैश्वानरम् । प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर्वपत्। वपदविम्। अविम् प्रतिगृह्य। प्रतिगृह्य सम्वथ्सरः। प्रतिगृह्येति प्रति – गृह्य । सम्वथ्सरा वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरस्वदिताम् । सम्वथ्सरस्वदितामेव । सम्वथ्सरस्वदितामिति सम्वथ्सर – स्वदिताम् । एव प्रति । प्रति गृह्णाति । गृह्णाति न । नाव्यम् । आव्यम् प्रति । प्रति गृह्णाति । गृह्णात्यात्मनः । आत्मनो वै । वा एषः । एष मात्राम् । मात्रामाप्नोति । आप्नोति यः । य उभयादत् ।

उभयादत् प्रतिगृह्णाति । प्रतिगृह्णात्यश्चम् । प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । अश्वं वा । वा पुरुषम् । पुरुषं वा । वा वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । दादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपत् । वपदुभयादत् । उभयादत् प्रतिगृह्य । 32 (50/57) T.S. 2.2.6.4 - Kramam प्रतिगृह्यं सम्वथ्सरः । प्रतिगृह्येति प्रति – गृह्यं । सम्वथ्सरो वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः सम्वथ्सरस्वदितम् । सम्वथ्सरस्वदितमेव । सम्वथ्सरस्वदितमिति सम्वथ्सर – स्वदितम् । एव प्रति । प्रति गृह्णाति । गृह्णाति न । नात्मनः । आत्मनो मात्राम् । मात्रामाप्नोति । आप्नोति वैश्वानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निः । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सनिम् । सनिमेष्यत्र । एष्यन्थ् सम् वथ्सरः । सम् वथ्सरो वै । सम् वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वा अग्निः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरा यदा । यदा खलुं । खलु वै । वै सम्वथ्सरम् । सम्वथ्सरम् जनतायाम् । vedavms@gmail.com Page 44 of 94

सम्वथ्सरमिति सं - वथ्सरम् । जनतायाम् चरित । चरत्यथे । अथ सः । स धनार्घः । धनार्घो भवति । धनार्घ इति धन – अर्घः । भवति यत् । यद् वैशानरम् । वैश्वानरम् द्वादशकपालम् । द्वादशकपालम् निर्वपति । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । सम्वथ्सरसातामेव । सम्वथ्सरसातामिति सम्वथ्सर – साताम् । एव सनिम्। सनिमभि। अभि प्र। प्रच्यवते। च्यवते दानकामाः। दानकामा अस्मै । दानकामा इति दान – कामाः । अस्मै प्रजाः । प्रजा भवन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । भवन्ति यः । यो वै । वै सम्वथ्सरम् ()। सम्वथ्सरम् प्रयुज्यं। सम्वथ्सरमिति सं - वथ्सरम् । 33 (50/63) T.S. 2.2.6.5 - Kramam प्रयुज्य न । प्रयुज्येति प्र – युज्य । न विमुञ्चति । विमुञ्चत्यप्रतिष्ठानः । विमुञ्चतीति वि – मुञ्चति । अप्रतिष्ठानो वै । अपतिष्ठान इत्यप्रति – स्थानः । वै सः । स भवति । भवत्येतम् ।

एतमेव । एव वैश्वानरम् । वैश्वानरम् पुनः । पुनरागत्य । - - । । । । आगत्य निः । आगत्येत्या – गत्य । निर् वपेत् । वपेद् यम् । यमेव । एव प्रयुङ्के । प्रयुङ्के तम् । प्रयुङ्क इति प्र – युङ्के । तम् भागधयेन । भागधयेन वि । भागधयेनेति भाग – धयेन । वि मुञ्चति । मुञ्चति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै यया । प्रतिष्ठत्या इति । ॥ प्रति – स्थित्यै । यया रज्वा । रज्वोत्तमाम् । उत्तमाम् गाम् । उत्तमामित्युत् – तमाम् । गामाजेत् । आजेत् ताम् । आजेदित्या-अजेत् । ताम् भ्रातृव्याय । भातृव्याय प्र । प्र हिणुयात् । हिणुयान्निर्.ऋतिम् । निर्.ऋतिमेव । निर्.ऋतिमिति निः – ऋतिम् । एवास्मैं । अस्मै प्र । प्र हिणोति । हिणोतीति हिणोति ॥ 34 (36/46) (मृजातॆ – निर्वरुणं – वैपेदुभयादद् – यॊ वै संविथ्सर – षट्त्रिंश्शच्च) (A6) T.S. 2.2.7.1 - Kramam ऐन्द्रम् चरुम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपत् पशुकामः । पशुकाम ऐन्द्राः । पशुकाम इति पशु – कामः । ऐन्द्रा वै । वै पशवः । पशव इन्द्रम् । इन्द्रमेव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन ।

```
भागधेयेनोपं । भागधेयेनेतिं भाग – धेयेन । उपं धावति ।
धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मै पशून् । पशून् प्र ।
प्र यच्छति । यच्छति पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति पशु-मान् ।
एव भवति । भवति चरुः । चरुर् भवति । भवति स्वात् । स्वादेव ।
्। ।
एवास्मै । अस्मै योनेः । योनेः पञ्न्। पञ्न् प्र । प्र जनयति ।
जनयतीन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावते पुरोडाशम् ।
इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । पुरोडाशमेकादशकपालम् ।
एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निर् वपत् । वपत् पशुकामः । पशुकाम इन्द्रियम् । पशुकाम इति
पशु – कामः । इन्द्रियं वै । वै पश्चवः । पश्चव इन्द्रम् । इन्द्रमेव ।
एवेन्द्रियावन्तम् । इन्द्रियावन्त ७ स्वेन ।
इन्द्रियावन्तमितीन्द्रिय – वन्तम् । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप ।
भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः ।
स एव। 35 (50/58)
```

T.S. 2.2.7.2 - Kramam

एवास्मै । अस्मा इन्द्रियम् । इन्द्रियम् पशून् । पशून् प्र । प्र यच्छति । यच्छति पशुमान् । पशुमानेव । पशुमानिति पशु-मान् । एव भवति । भवतीन्द्राय । इन्द्राय घर्मवते । पर्मवते पुरोडाशम् । धर्मवत इति धर्म – वते । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् ब्रह्मवर्चसकामः । ब्रह्मवर्चसकामो ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस – कामः । ब्रह्मवर्चसं वै । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । वै घर्मः । घर्म इन्द्रम् । इन्द्रमेव । एव घर्मवन्तम् । घर्मवन्त स्वेन । घर्मवन्तमिति घर्म – वन्तम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन् । अस्मिन् ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् दंधाति । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । दंधाति ब्रह्मवर्चसी । ब्रह्मवर्चस्येव । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । एव भवति । भवतीन्द्राय । इन्द्रायार्कवते । अर्कवते पुरोडाशम् ।

```
अर्कवत इत्यर्क - वते । पुरोडाशमेकादशकपालम् ।
एकादशपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निर् वपत् । वपदन्नकामः । अन्नकामो ऽर्कः । अन्नकाम
। ॥ ॥
इत्यन्न – कामः । अर्को वै । वै देवानाम् । देवानामन्नम् ।
अन्नमिन्द्रम् । इन्द्रमेव । एवार्कवन्तम् । अर्कवन्त७ स्वेन ।
अर्कवन्तमित्यर्क – वन्तम् । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोपं ।
भागधॆयॆनेति भाग - धॆयेन। 36 (50/64)
T.S. 2.2.7.3 - Kramam
उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मा अन्नम् ।
अन्नम् प्र । प्र यच्छति । यच्छत्यन्नादः । अन्नाद एव । अन्नाद
इत्यंत्र – अदः । एव भवति । भवतीन्द्राय । इन्द्राय घर्मवते ।
घर्मवते पुरोडाशम् । घर्मवत इति घर्म – वते ।
पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदिन्द्राय ।
इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावत इन्द्राय । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते ।
```

```
इन्द्रायार्कवते । अर्कवते भूतिकामः । अर्कवत इत्यर्क – वते ।
भूतिकामो यत् । भूतिकाम इति भूति – कामः । यदिन्द्राय ।
इन्द्राय घर्मवते । घर्मवते निर्वपति । घर्मवत इति घर्म – वते ।
निर्वपति शिरः । निर्वपतीति निः – वपति । शिरं एव । एवास्य ।
अस्य तेन । तेन करोति । करोति यत् । यदिन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते ।
- । ॥ । । । । इन्द्रियावत अत्मानम् । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । आत्मानमेव ।
एवास्य । अस्य तॆन । तॆन करॊति । करॊति यत् । यदिन्द्राय ।
इन्द्रायार्कवते । अर्कवते भूतः । अर्कवत इत्यर्क – वते । भूत एव ।
एवान्नाद्ये । अन्नाद्ये प्रति । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये । प्रति तिष्ठति ।
तिष्ठति भवति । भवत्येव । एवेन्द्राय । इन्द्राया ्हो मुचे । 37 (50/61)
T.S. 2.2.7.4 - Kramam
अ<्होमुचे पुरोडाशम् । अ<्होमुच इत्य<्ह – मुचे ।
पुरोडाशमेकादशपालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यः ।
यः पाप्मना । पाप्मना गृहीतः । गृहीतः स्यात् । स्यात् पाप्मा ।
पाप्मा वै । वा अर्हः । अर्ह इन्द्रम् । इन्द्रमेव । एवार्होमुचम् ।
```

अज्होमुच ७ स्वेन । अज्होमुचमित्य ज्हः - मुचम् । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति सः । स एव । एवैनम् । एनम् पाप्मनः । पाप्मनो ऽ्हंसः । अ्हंसो मुञ्चति । मुञ्चतीन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधाय पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यम् । यम् मृधः । मृधोऽभि । अभि प्रवेपेरन्न् । प्रवेपेरन् राष्ट्राणि । प्रवेपेरित्रति प्र – वेपेरत्न् । राष्ट्राणि वा । वाऽभि । अभि समियुः । समियुरिन्द्रम् । समियुरिति सं – इयुः । इन्द्रमेव । एव वैमृधम् । वैमृध स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयॆनेति भाग - धेयेन। उपं धावति। धावति सः। स एव। एवास्मात् । अस्मान् मृधः । मृधोऽप । 38 (50/58) T.S. 2.2.7.5 - Kramam अपं हन्ति । हन्तीन्द्राय । इन्द्राय त्रात्रे । त्रात्रे पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः ।

एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । निर् वपत् । वपेद् बद्धः । बद्धो वा । वा परियत्तः । परियत्तो वा । परियत्त इति परि – यत्तः । ्॥ । ॥ ॥ । ॥ । । । । । वन्द्रम् । इन्द्रमेव । एव त्रातारम् । त्रातार । स्वेन भागधैयेन । भागधेयेनोपं। भागधेयेनेतिं भाग – धेयेन। उपं धावति। धावति सः । स एव । एवैनम् । एनम् त्रायते । त्रायत इन्द्राय । इन्द्रायार्काश्वमेधवते । अर्काश्वमेधवते पुरोडाशम् । अर्काश्वमेधवत इत्यर्काश्रमेध - वते । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यम् । यम् महायज्ञः । महायज्ञो न । महायज्ञ इति महा – यज्ञः । नोपनमंत् । उपनमंदिते । उपनमेदित्युप – नमंत् । एते वै । एते इत्येते । वै महायज्ञस्य । महायज्ञस्यान्त्ये । महायज्ञस्येति महा – यज्ञस्यं । अन्त्यं तनू । अन्त्ये इत्यन्त्यं । तनू यत् । तनू इति तनू । यदकिश्वमेधौ । अकिश्वमेधा विन्द्रम् । अर्काश्वमेधावित्यर्क – अश्वमेधौ । इन्दमेव । एवार्काश्वमेधवन्तम् । अर्काश्वमेधवन्त ७ स्वेन । अर्काश्वमेधवन्तमित्यर्काश्वमेध – वन्तम् ।

```
स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन।
उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै ( ) । अस्मा अन्ततः ।
अन्ततो महायज्ञम् । महायज्ञम् च्यावयति । महायज्ञमिति
महा – यज्ञम् । च्यावयत्युपं । उपैनम् । एनम् महायज्ञः ।
महायज्ञो नमित । महायज्ञ इति महा – यज्ञः ।
नमतीति नमति ॥ 39 (57/73)
(इन्द्रियावन्तर्भ स्वेन भागधैयैनोप धावति सौ – ऽर्कवन्तर्भ स्वेन
भागधैयैनै – वेन्द्राया – स्मान् मृधौ – उस्मै – सप्त च) (A7)
T.S. 2.2.8.1 - Kramam
इन्द्रायान्वृजवे । अन्वृजवे पुरोडाशम् । अन्वृजव इत्यनु – ऋजवे ।
पुरोडाशमेकादशकालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् ।
वपेद् ग्रामकामः । ग्रामकाम इन्द्रम् । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः ।
इन्द्रमेव । एवान्वृजुम् । अन्वृजु ७ स्वेन । अन्वृजुमित्यनु – ऋजुम् ।
स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन।
```

उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मै सजातान् । सजाताननुकान् । सजातानिति स – जातान् । अनुकान् करोति । अनुकानित्यनु – कान् । करोति ग्रामी । ग्राम्येव । एव भवति । भवतीन्द्राण्यै । इन्द्राण्यै चरुम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपेद यस्य । यस्य सेना । सेना ऽसंज्ञिता । असंज्ञितेव । असर्शितेत्यसं – शिता । इव स्यात् । स्यादिन्द्राणी । इन्द्राणी वै । । । । । । । । । । । । । । वै सेनायै । सेनायै देवता । देवतेन्द्राणीम् । इन्द्राणीमेव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति सा । सैव । एवास्य । अस्य सेनाम् । सेना ए सम् । स७ ३ यति । ३ यति बल्बजान् । बल्बजानपि । अपीद्ध्मे । 40 (50/59)

T.S. 2.2.8.2 - Kramam

इद्ध्मे सम् । सम् निह्येत् । नह्येद् गौः । गौर् यत्र । यत्राधिष्कन्ना । अधिस्कन्ना न्यमेहत् । अधिस्कन्नेत्यधि – स्कन्ना । न्यमेहत् ततः । न्यमेहदिति नि-अमेहत् । ततो बल्बजाः । बल्बजा उत् । उदितिष्ठञ् । अतिष्ठन् गवाम् । गवामेव । एवैनम् । एनम् न्यायम् । न्यायमपिनीय ।

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

न्यायमिति नि – आयम् । अपिनीय गाः । अपिनीययत्यपि – नीय । गा वेदयति । वेदयतीन्द्राय । इन्द्राय मन्युमते । मन्युमते मनस्वते । मन्युमत इति मन्यु – मते । मनस्वते पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वंपेत् । वपेथ् सङ्ग्रामे । सङ्ग्रामे सम्यैते । सङ्ग्राम इति सं – ग्रामे । सम्यत इन्द्रियण । सम्यत इति सं – यत्ते । इन्द्रियण वै । वै मन्युना । मन्युना मनसा । मनसा सङ्ग्रामम् । सङ्ग्रामम् जयित । मन्युमन्तम् मनस्वन्तम् । मन्युमन्तमिति मन्यु – मन्तम् । मनस्वन्त 🗵 स्वेन । स्वेन भागधयेन । भागधयेनोप । भागधयेनेति भाग-धयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियम् मन्युम् । मन्युम् मनः । मनो दधाति । दधाति जयति । जयति तम् । त ् सङ्ग्रामम् । 41 (50/61)

T.S. 2.2.8.3 - Kramam

सङ्ग्राममेताम् । सङ्ग्राममिति सं – ग्रामम् । एतामेव । एव निः । निर् वपेत् । वपेद् यः । यो हतमनाः । हतमनाः स्वयम्पापः । हतमना इति हत - मनाः । स्वयम्पाप इव । स्वयम्पाप इति स्वयम् – पापः । इव स्यात् । स्यादेतानि । एतानि हि । हि वै । वा एतस्मात् । एतस्मादपक्रान्तानि । अपक्रान्तान्यथ । अपक्रान्तानीत्यप – क्रान्तानि । अथैषः । एष हतमनाः । हतमनाः स्वयम्पापः । हतमना इति हत – मनाः । स्वयम्पाप इन्द्रम् । स्वयम्पाप इति स्वयम् – पापः । इन्द्रमेव । एव मन्युमन्तम् । मन्युमन्तम् मनस्वन्तम् । मन्युमन्तमितिमन्यु – मन्तम् । मनस्वन्त 🗵 स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियम् मन्युम् । मन्युम् मनः । मनो दधाति । दधाति न । न हतमनाः । हतमनाः स्वयम्पापः । हतमना इति हत – मनाः । स्वयम्पापो भवति । स्वयम्पाप इति स्वयम् – पापः । भवतीन्द्राय । इन्द्राय दात्रे । दात्रे पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् ।

एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेत दानकामाः । दानकामा में । दानकामा इति दान – कामाः । में प्रजाः । प्रजाः स्यूः । प्रजा इति प्र – जाः । स्युरिति । 42 (50/63) T.S. 2.2.8.4 - Kramam इतीन्द्रम् । इन्द्रमेव । एव दातारम् । दातार स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोपं । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उपं धावति । धावति सः । स एव । एवास्मैं । अस्मै दानकामाः । दानकामाः प्रजाः । दानकामा इति दान – कामाः । प्रजाः करोति । प्रजा इति प्र - जाः । करोति दानकामाः । दानकामा अस्मै । दानकामा इति दान – कामाः । अस्मै प्रजाः । प्रजा भवन्ति । प्रजा इति प्र–जाः । भवन्तीन्द्राय । इन्द्राय प्रदात्रे । प्रदात्रे पुरोडाशम् । प्रदात्र इति प्र - दात्रे । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् यस्मै । यस्मै प्रतम् । प्रतमिव । इव सत् । सन्न । न प्रदीयतं ।

प्रदीयतेन्द्रम् । प्रदीयतेति प्र – दीयत । इन्द्रमेव । एव प्रदातारम् । प्रदातार 🗸 स्वेन । प्रदातारमिति प्र – दातारम् । स्वेन भागधेयेन । भागधयनोप । भागधयनेति भाग – धयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मै प्र । प्र दापयति । दापयतीन्द्राय । इन्द्राय सुत्राम्णे । सुत्राम्णे पुरोडाशम् । सुत्राम्ण इति सु – त्राम्णे । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपत् । वपदपरुद्धः । अपरुद्धो वा । अपरुद्ध इत्यप – रुद्धः । वा ऽपरुद्ध्यमानः । 43 (50/63) T.S. 2.2.8.5 - Kramam ा । । ॥ अपरुद्ध्यमानो वा । अपरुद्ध्यमान इत्यप – रुद्ध्यमानः । वेन्द्रम् । इन्द्रमेव । एव सुत्रामाणम् । सुत्रामाण७ स्वेन । सुत्रामाणमिति सु – त्रामाणम् । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोपं । भागधेयेनेति भाग – धॆयेन। उपं धावति। धावति सः। स एव। एवैनम्। एनम् त्रायते । त्रायते उनपरुद्ध्यः । अनपरुद्ध्यो भवति । अनपरुद्ध्य इत्यनप - रुद्ध्यः । भवतीन्द्रः । इन्द्रो वै ।

```
वै सदृङ्ङ् । सदृङ् देवताभिः । सदृङ्ङिति स – दृङ्ङ् ।
देवताभिरासीत्। आसीथ् सः। स न। न व्यावृतम्।
व्यावृतमगच्छत् । व्यावृतमिति वि – आवृतम् । अगच्छथ् सः ।
स प्रजापतिम् । प्रजापतिमुपं । प्रजापतिमितिं प्रजा – पतिम् ।
उपाधावत् । अधावत् तस्मैं । तस्मां एतम् । एतमैन्द्रम् ।
ऐन्द्रमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरवपत् ।
अवपत् तेन । तेनैव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियमदधात् ।
अदधाच्छक्वरी । शक्वरी याज्यानुवाक्ये । शक्वरी इति शक्वरी ।
याज्यानुवाक्ये अकरोत् । याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये ।
अकरोद् वजः । वज्रो वै । वै शक्वरी । शक्वरी सः । स एनम् ।
एनं वजुः । वज्रो भूत्यै । भूत्या ऐन्ध । ऐन्ध सः । 44 (50/60)
T.S. 2.2.8.6 - Kramam
सों ऽभवत् । अभवथ् सः । सों ऽबिभेत् । अबिभेद् भूतः ।
भूतः प्र। प्रमा। मा धक्ष्यति। धक्ष्यतीति। इति सः।
```

स प्रजापतिम् । प्रजापतिम् पुनः । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । पुनरुपं । उपाधावत् । अधावथ् सः । सः प्रजापतिः । प्रजापतिः राक्वर्याः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । राक्वर्या अधि । अधि रेवतीम् । रेवतीम् निः । निरमिमीत । अमिमीत शान्त्यै । शान्त्या अप्रदाहाय । अप्रदाहाय यः । अप्रदाहायत्यप्रं – दाहाय । योऽलम् । अल 🤛 श्रियै । श्रियै सन्न् । सन्थ् सदृङ्ङ् । सदृङ्ख् समानैः । सदृङिति स-दृङ्ङ् । समानैः स्यात् । स्यात् तस्मै । तस्मा एतम् । एतमैन्द्रम् । ऐन्द्रमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपत् । वपेदिन्द्रम् । इन्द्रमेव। एव स्वेन। स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोपं। भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मिन्न् । अस्मिन्निन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधाति । दधाति रेवती । रेवर्ती पुरोनुवाक्या । पुरोनुवाक्या भवति ( ) । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति शान्त्यै । शान्त्या अप्रदाहाय । अप्रदाहाय शक्वरी । अप्रदाहायत्यप्रं – दाहाय । शक्वरी याज्या ।

```
याज्या वजः । वजो वै । वै शक्वरी । शक्वरी सः । स एनम् ।
एनं वजुः । वज्रो भूत्यै । भूत्या इन्धे । इन्धे भवति । भवत्येव ।
एवेत्येव ॥ 45 (64/72)
(अपि – त७ – स्युं – वैं – न्थ – भवति – चतुर्दश च) (४८)
T.S. 2.2.9.1 - Kramam
आग्नावैष्णवमेकादशकपालम् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।
एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निर् वपेत् । वपेदभिचरन्न् । अभिचरन्थ् सरस्वती ।
अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । सरस्वत्याज्यभागा । आज्यभागा स्यात् ।
आज्यभागत्याज्य-भागा । स्याद् बार्.हस्पत्यः । बार्.हस्पत्य श्ररः ।
चरुर् यत् । यदाग्नावैष्णवः । आग्नावैष्णव एकादशकपालः ।
आग्नावैष्णव इत्याग्ना – वैष्णवः । एकादशकपालो भवति ।
एकादशकपाल इत्येकादश-कपालः । भवत्यग्निः । अग्निः सर्वाः ।
सर्वा देवताः । देवता विष्णुः । विष्णुर् यज्ञः । यज्ञो देवताभिः ।
देवताभिश्च । चैव । एवैनम् । एनं यज्ञेन । यज्ञेन च । चाभि ।
```

अभि चरति । चरति सरस्वती । सरस्वत्याज्यभागा । आज्यभागा भवति । आज्यभागत्याज्यं – भागा । भवति वाक् । वाग् वै । वै सरस्वती । सरस्वती वाचा । वाचैव । एवैनम् । एनमभि । अभि चरति । चरति बार्.हस्पत्यः । बार्.हस्पत्य श्चरुः । चरुर् भवति । भवति ब्रह्म । ब्रह्म वै । वै देवानाम् । देवानाम् वृहस्पतिः । बृहस्पतिर् ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव । एवैनम् । एनमभि । अभि चरति । चरति प्रति । 46 (50/57) T.S. 2.2.9.2 - Kramam प्रति वै । वै परस्तात् । परस्तादभिचरन्तम् । अभिचरन्तमभि । अभिचरन्तमित्यभि – चरन्तम् । अभि चरन्ति । चरन्ति द्वेद्वै । द्वें पुरोनुवाक्यें। द्वेंद्वे इति द्वे - द्वे । पुरोनुवाक्यें कुर्यात्। पुरोनुवाक्ये इति पुरः – अनुवाक्ये । कुर्यादति । अति प्रयुक्त्यै । प्रयुक्त्या एतया । प्रयुक्त्या इति प्र – युक्त्यै । एतयैव । एव यजेत । यजेताभिचर्यमाणः । अभिचर्यमाणो देवताभिः । अबिचर्यमाण इत्यभि-चर्यमाणः । देवताभिरेव । एव देवताः । देवताः प्रतिचरति । प्रतिचरति यज्ञेन । प्रतिचरतीति प्रति – चरति । यज्ञेन यज्ञम् ।

```
यज्ञं वाचा । वाचा वाचम् । वाचम् ब्रह्मणा । ब्रह्मणा ब्रह्म ।
ब्रह्म सः। स देवताः। देवताश्च। चैव। एव यज्ञम्। यज्ञम् च।
च मदुध्यतः । मदुध्यतो व्यवसर्पति । व्यवसर्पति तस्य ।
व्यवसर्पतीति वि – अवसर्पति । तस्य न । न कुतः । कुत श्चन ।
चनोपाव्याधः । उपाव्याधो भवति । उपाव्याध इत्युप – आव्याधः ।
भवति न । नैनम् । एनमभिचरन्न् । अभिचरन्थ् स्तृणुतॆ ।
अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । स्तृणुत आग्नावैष्णवम् ।
आग्नावैष्णवमेकांदशकपालम् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।
एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निर् वपत् । वपद् यम् । यं यज्ञः । यज्ञो न ।
नोपनमेत् । 47 (50/61)
T.S. 2.2.9.3 - Kramam
उपनमेदग्निः । उपनमेदित्युप – नमेत् । अग्निः सर्वाः ।
सर्वा देवताः । देवता विष्णुः । विष्णुर् यज्ञः । यज्ञौ ऽग्निम् ।
अग्निम् च । चैव । एव विष्णुम् । विष्णुम् च । च स्वेन ।
```

स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग - धेयेन। उप धावति । धावति तौ । ता वेव । एवास्मै । अस्मै यज्ञम् । यज्ञम् प्र । प्र यच्छतः । यच्छत उप । उपैनम् । एनं "यज्ञः । यज्ञो नमति । नमत्याग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवम् घृते । आग्नावैष्णविमत्याग्ना – वैष्णवम् । घृते चरुम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपेच्चक्षुष्कामः । चक्षुष्कामोऽग्नेः । चक्षुष्काम इति चक्षुः – कामः । अग्नेर् वै । वै चक्षुषा । चक्षुषा मनुष्याः । मनुष्या वि । वि पञ्यन्ति । पञ्यन्ति यज्ञस्य । यज्ञस्य देवाः । देवा अग्निम् । अग्निम् च । चैव । एव विष्णुम् । विष्णुम् च । च स्वेन । स्वेन भागधयेन । भागधयेनोप । भागधयनेति भाग – धयेन । उप धावति । धावति तौ । ता वेव । एवास्मिन्न् । 48 (50/55) T.S. 2.2.9.4 - Kramam अस्मिन् चक्षुः । चक्षुर् धतः । धत्त श्रक्षुष्मान् । चक्षुष्मानेव । एव भवति । भवति धन्वै । धन्वै वै । वा एतत् । एतत् रेतः । रेतो यत् । यदाज्यम् । आज्यमनडुहः । अनडुह स्तण्डुलाः ।

तण्डुला मिथुनात् । मिथुनादेव । एवास्मै । अस्मै चक्षुः । चक्षुः प्र । प्र जनयति । जनयति घृते । घृते भवति । भवति तेजः । तेजो वै । वै घृतम् । घृतम् तेजः । तेज श्रक्षुः । चक्षुस्तेजसा । तेजसैव । एवास्मै । अस्मै तेजः । तेज श्रक्षुः । चक्षुरव । अव रुन्धे । रुन्ध इन्द्रियम् । इन्द्रियं वै । वै वीर्यम् । वीर्यं वृङ्क्ते । वृङ्के भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो यजमानः । यजमानो ऽयजमानस्य । अयजमानस्याद्ध्वरकल्पाम् । अद्ध्वरकल्पाम् प्रति । अद्ध्वरकल्पामित्यद्ध्वर – कल्पाम् । प्रति निः । निर् वपेत् । वपेद् भ्रातृव्ये । भ्रातृव्ये यजमाने । यजमाने न । नास्य । अस्यॆन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् । **49** (**50/51**) T.S. 2.2.9.5 - Kramam वीर्यं वृङ्के । वृङ्के पुरा । पुरा वाचः । वाचः प्रविदतोः । प्रवदितोर् निः । प्रवदितोरिति प्र – वदितोः । निर् वपेत् । वपेद् यावती । यावत्येव । एव वाक् । वाक् ताम् । तामप्रोदिताम् । अप्रोदिताम् भ्रातृव्यस्य । अप्रोदितामित्यप्रं – उदिताम् ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.2)

भ्रातृव्यस्य वृङ्के । वृङ्के ताम् । तामस्य । अस्य वाचम् । वाचम् प्रवदन्तीम् । प्रवदन्तीमन्याः । प्रवदन्तीमिति प्र – वदन्तीम् । अन्या वाचः । वाचोऽनु । अनु प्र । प्र वदन्ति । वदन्ति ताः । ता इन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यं यजमाने । यजमाने दधति । दधत्याग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवमष्टाकपालम् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेत् प्रातस्सवनस्य । प्रातस्सवनस्याकाले । प्रातस्सवनस्येति प्रातः – सवनस्य । आकाले सरस्वती । आकाल इत्या – काले । सरस्वत्याज्यभागा । आज्यभागा स्यात् । आज्यभागेत्याज्य-भागा । स्याद् बार्.हस्पत्यः । बार्.हस्पत्य श्ररुः । चरुर् यत् । यदष्टाकपालः । अष्टाकपालो भवति । अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । भवत्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रम् । गायत्रम् प्रातस्सवनम् । प्रातस्सवनम् प्रातस्सवनम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् ।

```
प्रातस्सवनमेव । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् । एव तेन ।
तेनाप्नोति । आप्नोत्याग्नावैष्णवम् । 50 (50/62)
T.S. 2.2.9.6 - Kramam
आग्नावैष्णवमेकादशकपालम् । आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।
एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निर् वपेत् । वपेन् माद्ध्यन्दिनस्य । माद्ध्यन्दिनस्य सवनस्य ।
सवनस्याकाले । आकाले सरस्वती । आकाल इत्या – काले ।
सरस्वत्याज्यभागा । आज्यभागा स्यात् । आज्यभागेत्याज्य-भागा ।
स्याद् बार्.हस्पत्यः । बार्.हस्पत्य श्वरुः । चरुर् यत् ।
यदेकादशकपालः । एकादशकपालो भवति । एकादशकपाल
इत्येकादश – कपालः । भवत्येकादशाक्षरा । एकादशाक्षरा त्रिष्टुप् ।
एकादशाक्षरेत्येकादश – अक्षरा । त्रिष्टुप् त्रैष्टुभम् । त्रैष्टुभम्
माद्ध्यन्दिनम् । माद्ध्यन्दिन ए सवनम् । सवनम् माद्ध्यन्दिनम् ।
माद्ध्यन्दिनमेव । एव सवनम् । सवनम् तेन । तेनाप्नोति ।
आप्नोत्याग्नावैष्णवम् । आग्नावैष्णवम् द्वादशकपालम् ।
```

```
आगावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । द्वादशकपालम् निः ।
द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निर् वपेत् ।
वपेत् तृतीयसवनस्य । तृतीयसवनस्याकाले । तृतीयसवनस्येति
तृतीय – सवनस्य । आकाले सरस्वती । आकाल इत्या – काले ।
सरस्वत्याज्यभागा । आज्यभागा स्यात् । आज्यभागेत्याज्य-भागा ।
स्याद् बार्.हस्पत्यः । बार्.हस्पत्य श्वरुः । चरुर् यत् ।
यद् द्वादशकपालः । द्वादशकपालो भवति । द्वादशकपाल इति
द्वादश – कपालः । भवति द्वादशाक्षरा । द्वादशाक्षरा जगती ।
द्वादशाक्षरेति द्वादश – अक्षरा । जगती जागतम् । जागतं
तृतीयसवनम् । तृतीयसवनम् तृतीयसवनम् । तृतीयसवनमिति
तृतीय - सवनम् । तृतीयसवनमेव । तृतीयसवनमिति
तृतीय - सवनम् । एव तेन । तेनाप्नोति । आप्नोति देवताभिः ।
देवताभिरेव । एव देवताः ( ) । देवताः प्रतिचरति । 51 (50/65)
T.S. 2.2.9.7 - Kramam
प्रतिचरति यज्ञेन । प्रतिचरतीति प्रति – चरति । यज्ञेन यज्ञम् ।
यज्ञं वाचा । वाचा वाचम् । वाचम् ब्रह्मणा । ब्रह्मणा ब्रह्म ।
```

ब्रह्म कपालैः । कपालैरेव । एव छन्दा ७ सि । छन्दा ७ स्याप्नोति । आप्नोति पुरोडाशैः । पुरोडाशैः सवनानि । सवनानि मैत्रावरुणम् । मैत्रावरुणमेककपालम् । मैत्रावरुणमिति मैत्रा – वरुणम् । एककपालम् निः । एककपाल मित्येक – कपालम् । निर् वपेत् । वपेद् वशाये । वशाये काले । काले या । यैव । एवासौ । असौ भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वशा । वशा ऽनूबन्द्ध्या । अनूबन्द्ध्या सो । । ॥ अनूबन्द्ध्येत्यनु – बन्द्ध्या । सो एव । सो इति सो । एवैषा । एषैतस्य । एतसैककपालः । एककपालो भवति । एककपाल इत्येक – कपालः । भवति न । न हि । हि कपालैः । कपालैः पशुम् । पशुमर्.हति । अर्.हत्याप्तुम् । आप्तुमित्याप्तुम् ॥ 52 (37/43) (ब्रह्मणैवैनमभि चरति – यज्ञो न – तावेवा – ऽस्येन्द्रिय – ॥ माप्नोति – देवताः – सप्तत्रिङ्शच्च) (A9) T.S. 2.2.10.1 - Kramam असावादित्यः । आदित्यो न । न वि । व्यरोचत । अरोचत तस्मै । तस्मै देवाः । देवाः प्रायश्चित्तिम् । प्रायश्चित्तिमैच्छन् । ऐच्छन् तस्मै ।

तस्मा एतम् । एत ए सोमारौद्रम् । सोमारौद्रम् चरुम् । सोमारौद्रमितिं सोमा – रौद्रम् । चरुम् निः । निरवपन्न् । अवपन् तेन । तेनैव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् रुचम् । रुचमद्धुः । अदधुर् यः । यो ब्रह्मवर्चसकामः । ब्रह्मवर्चसकामः स्यात् । ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस – कामः । स्यात् तस्मै । तस्मा एतम् । एत ए सो मारौद्रम् । सो मारौद्रम् चरुम् । सो मारौद्रमिति सोमा – रौद्रम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपथ् सोमम् । सोमम् च। चैव। एव रुद्रम्। रुद्रम् च। च स्वेन। स्वेन भागधेयेन। भागधयनोप । भागधयनेति भाग-धयेन । उप धावति । धावति तौ । तावव । एवास्मिन्न् । अस्मिन् ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् धतः । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । धत्तो ब्रह्मवर्चसी । ब्रह्मवर्चस्येव । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म - वर्चसी । एव भवति । भवति तिष्यापूर्णमासॆ । तिष्यापूर्णमासे निः । तिष्यापूर्णमास इति तिष्या – पूर्णमासे । निर् वपेत् । वपेद् रुद्रः । रुद्रो वै । 53 (50/57)

T.S. 2.2.10.2 - Kramam वै तिष्यः । तिष्यः सोमः । सोमः पूर्णमासः । पूर्णमासः साक्षात् । पूर्णमास् इति पूर्ण - मासः । साक्षादेव । साक्षादिति स-अक्षात् । एव ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसमव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । अवं रुन्धे । रुन्धे परिश्रिते । परिश्रिते याजयति । परिश्रित इति परि - श्रिते । याजयति ब्रह्मवर्चसस्य । ब्रह्मवर्चसस्य परिगृहीत्यै । ब्रह्मवर्चसस्येति ब्रह्म - वर्चसस्य । परिगृहीत्यै श्वेतायै । परिगृहीत्या इति परि – गृहीत्यै । श्वेतायै श्वेतवथ्स्यायै । श्वेतवथ्सायै दुग्धम् । श्वेतवथ्साया इति श्वेत-वथ्सायै । दुग्धम् मथितम् । मथितमाज्यम् । आज्यम् भवति । भवत्याज्यम् । आज्यम् प्रोक्षणम् । प्रोक्षणमाज्येन । प्रोक्षणमिति प्र – उक्षणम् । आज्येन मार्जयन्ते । मार्जयन्ते यावत् । यावदेव । एव ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् तत् । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । तथ् सर्वम् । सर्वम् करॊति । करोत्यति । अति ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसम् क्रियते । ब्रह्मवर्चसमितिं ब्रह्म – वर्चसम् । क्रियत इति । इत्यांहुः ।

दुः – चर्मा । भवितोरिति । इति मानवी । मानवी ऋचौ । मानवी कुर्याद् यत्। यद् वै। वै किम्। किम् च। च मनुः। मनुरवदत्। अवंदत् तत् । तद् भेषजम् । भेषजम् भेषजम् । 54 (50/63) T.S. 2.2.10.3 - Kramam भेषजमेव । एवास्मैं । अस्मै करोति । करोति यदि । यदि बिभीयात् । । । बिभीयाद् दुश्चर्मा । दुश्चर्मा भविष्यामि । दुश्चर्मेति दुः – चर्मा । भविष्यामीति । इति सोमापौष्णम् । सोमापौष्णम् चरुम् । सोमापौष्णमिति सोमा – पौष्णम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेथ् सौम्यः । सौम्यो वै । वै देवतया । देवतया पुरुषः । पुरुषः पौष्णाः । पौष्णाः पञ्चावः । पञ्चावः स्वया । स्वयैव । एवास्मै । । । । ॥ ॥ ॥ । । । अस्मै देवतया। देवतया पशुभिः । पशुभि स्त्वचम् । पशुभिरिति पशु-भिः। त्वचम् करोति। करोति न। न दुश्चर्मा। दुश्चर्मा भवति। दुश्चर्मिति दुः – चर्मा । भवति सोमारौद्रम् । सोमारौद्रम् – चरुम् । सोमारौद्रमिति सोमा - रौद्रम् । चरुम् निः । निर् वपेत् ।

T.S. 2.2.10.4 - Kramam

प्रजाल् सोमरौद्रम् । प्रजामिति प्र – जाम् । सोमारौद्रम् चरुम् ।
सोमारौद्रमिति सोमा – रौद्रम् । चरुम् निः । निर् वपत् ।
वपदिभिचरत्र् । अभिचरन्थ् सौम्यः । अभिचरित्रत्यिभ – चरत्र् ।
सौम्यो वै । वै देवतया । देवतया पुरुषः । पुरुष एषः । एष रुद्रः ।
रुद्रो यत् । यदिगः । अग्निः स्वायाः । स्वाया एव । एवैनम् ।
एनम् देवतायै । देवतायै निष्क्रीय । निष्क्रीय रुद्राय । निष्क्रीयिति
निः – क्रीय । रुद्रायापि । अपि दधाति । द्धाति ताजक् ।

ताजगार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छति सोमारौद्रम् । सोमारौद्रम् चरुम् । सोमारौद्र मितिं सोमा – रौद्रम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपेज्ज्योगामयावी । ज्योगामयावी सोमम् । ज्योगामयावीति ज्योक् - आमयावी । सोमं वै । वा एतस्य । एतस्य रसः । रसो गच्छति । गच्छत्यग्निम् । अग्नि ए रारीरम् । श्रीरं यस्य । यस्य ज्योक् । ज्योगामयति । आमयति सोमात् । सोमादेव । एवास्य । अस्य रसम् । रसम् निष्क्रीणाति । निष्क्रीणात्यग्नेः । निष्क्रीणातीति निः – क्रीणाति । अग्नेः शरीरम् । शरीरमृत । उत यदि । यदीतासुः । 56 (50/57) T.S. 2.2.10.5 - Kramam इतासुर् भवति । इतासुरितीत-असुः । भवति जीवति । जीवत्येव । एव सोमारुद्रयोः । सोमारुद्रयोर् वै । सोमारुद्रयोरिति सोमा - रुद्रयोः । वा एतम् । एतम् ग्रसितम् । ग्रसित्र होता । होता निः। निष्खिदति। खिदति सः। स ईश्वरः। ईश्वर आर्तिम्। आर्तिमार्तोः । आर्तोरनड्वान् । आर्तोरित्या – अर्तोः । अनड्वान्. होत्रा । होत्रा देयः । देयो वहिः । वहिर् वै । वा अनड्वान् ।

अनड्वान्. वहिः । वहिर्. होता । होता वहिना । वहिनैव । एव वहिम् । वहिमात्मानम् । आत्मान 🗸 स्पृणोति । स्पृणोति सोमारौद्रम् । सोमारौद्रम् चरुम् । सोमरौद्रमिति सोमा – रौद्रम् । चरुम् निः । निर् वपत् । वपद् यः । यः कामयेत । कामयेत स्वॆ।स्वॆऽस्मै। अस्मा आयतने। आयतने भ्रातृव्यम्। आयतन इत्या – यतने । भातृव्यम् जनयेयम् । जनयेयमिति । इति वैदिम् । वैदिम् परिगृह्य । परिगृह्यार्द्धम् । परिगृह्येति परि-गृह्य । अर्द्धमुद्धन्यात् । उद्धन्यादर्धम् । उद्धन्यादित्युत्–हन्यात् । अर्द्धम् न । नार्छम् । अर्छम् बर्.हिषः । बर्.हिषः स्तृणीयात् । स्तृणीयादर्छम् ( ) । अर्द्धम् न । नार्द्धम् । अर्द्धमिद्ध्मस्य । इद्ध्मस्याभ्याद्ध्यात् । अभ्यादध्यादर्द्धम् । अभ्यादद्ध्यादित्यभि – आदद्ध्यात् । अर्द्धम् न । न स्वे । स्व एव । एवास्मै । अस्मा आयतेने । आयतेने भ्रातृव्यम् । आयतन इत्या – यतने । भ्रातृव्यम् जनयति । जनयतीति जनयति ॥ 57 (62/71) (रुद्रो – भेषजं – विन्दते – यदि – स्तृणीयादर्धं – द्वादश च) (A10)

T.S. 2.2.11.1 - Kramam

ऐन्द्रमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् । निर् वपेत् । वपेन् मारुतम् । मारुत ए सप्तकपालम् । सप्तकपालम् ग्रामकामः । सप्तकपालमिति सप्त – कपालम् । ग्रामकाम इन्द्रम् । ग्रामकाम इति ग्राम–कामः । इन्द्रम् च। चैव। एव मरुतः। मरुतश्च। च स्वेन। स्वेन भागधेयेन। भागधेयेनोप। भागधेयेनेति भाग – धेयेन। उप धावति । धावति ते । त एव । एवास्मै । अस्मै सजातान् । सजातान् प्र । सजातानिति स – जातान् । प्र यच्छन्ति । यच्छन्ति ग्रामी । ग्राम्येव । एव भवति । भवत्याहवनीये । आहवनीय ऐन्द्रम् । आहवनीय इत्या – हवनीय । ऐन्द्रमधि । अधि श्रयति । श्रयति गार्.हंपत्ये । गार्.हंपत्ये मारुतम् । गार्.हंपत्य इति गार्.हं – पत्ये । मारुतम् पापवस्यसस्य । पापवस्यसस्य विधृत्यै । पापवस्यसस्यति पाप – वस्यसस्य । विधृत्यै सप्तकपालः । विधृत्या इति वि – धृत्यै । सप्तकपालो मारुतः ।

```
सप्तकपाल इति सप्त – कपालः । मारुतो भवति ।
भवति सप्तगणाः । सप्तगणा वै । सप्तगणा इति सप्त – गणाः ।
वै मरुतः । मरुतो गणशः । गणश एव । गणश इति गण – शः ।
एवास्मैं । अस्मै सजातान् । सजातानव । सजातानिति स–जातान् ।
अव रुन्धे । रुन्धेऽनूच्यमाने । अनूच्यमान आ । अनूच्यमान
इत्यनु – उच्यमाने । आ सादयति । सादयति विशेम् । विशेमेव ।
एवास्मै । 58 (50/64)
T.S. 2.2.11.2 - Kramam
अस्मा अनुवर्त्मानम् । अनुवर्त्मानम् करोति ।
अनुवर्त्मानमित्यनु - वर्त्मानम् । करोत्येताम् । एतामेव । एव निः ।
निर्वपत्। वपद्यः। यः कामयेत। कामयेत क्षत्रायं। क्षत्रायं च।
च विशे । विशे च । च समदम् । समदम् दद्ध्याम् । समदिमति
स - मदम् । दद्ध्यामिति । इत्यैन्द्रस्य । ऐन्द्रस्यावद्यन् ।
अवद्यन् ब्रूयात् । अवद्यन्नित्यव – द्यन् । ब्रूयादिन्द्राय । इन्द्रायानु ।
अनु बूहि । बूहीति । इत्याश्राव्य । आश्राव्य बूयात् ।
```

तैतिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.2)

आश्राव्येत्या – श्राव्य । ब्रूयान् मरुतः । मरुतो यज । यजेति । इति मारुतस्य । मारुतस्यावद्यन् । अवद्यन् ब्रूयात् । अवद्यतित्यंव – द्यन् । ब्रूयान् मरुद्भ्यः । मरुद्भ्यो ऽनु । मुरुद्भ्य इति मरुत् – भ्यः । अनु ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्याश्राव्य । आशाव्यं ब्रूयात् । आश्राव्येत्यां – श्राव्यं । ब्रूयादिन्द्रम् । इन्द्रं यज । यजेति । इति स्वे । स्व एव । एवैभ्यः । एभ्यो भागधेये । । ॥ । भागधेये समदम् । भागधेय इति भाग – धेये । समदम् दधाति । समदमिति स–मदम् । दधाति वितृ ्हाणाः । वितृ ्हाणास्तिष्ठन्ति । वितृ ्हाणा इति वि – तृ ्हाणाः । तिष्ठन्त्येताम् । एतामेव । एव निः। 59 (50/60) T.S. 2.2.11.3 - Kramam निर् वपत् । वपेद् यः । यः कामयेत । कामयेत कल्पेरन्न् । कल्पेरन्निति । इति यथादेवतम् । यथादेवतमवदाय । यथादेवतमिति यथा – देवतम् । अवदायं यथादेवतम् । अवदायत्यव – दायं । यथादेवतं यजेत् । यथादेवतमिति यथा – देवतम् । यजेद् भागधेयेन । भागधेयेनैव । vedavms@gmail.com Page 78 of 94

भागधॆयॆनेति भाग - धॆयेन। एवैनान्। एनान्. यथायथम्। यथायथम् कल्पयति । यथायथिमिति यथा – यथम् । कल्पयति कल्पन्ते । कल्पन्त एव । एवैन्द्रम् । ऐन्द्रमेकांदशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपत् । वपद् वैश्वदेवम् । वैश्वदेवम् द्वादशकपालम् । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । द्वादशकपालम् ग्रामकामः । द्वादशकपालमिति द्वादंश – कपालम् । ग्रामकाम इन्द्रम् । ग्रामकाम इति ग्राम–कामः । इन्द्रम् च । चैव । एव विश्वान् । विश्वा 🕳 श्च । च देवान् । देवान्थ् स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तॆ । त एव । एवास्मै । अस्मॆ सजातान् । सजातान् प्र । सजातानितिं स – जातान् । प्र यच्छन्ति । यच्छन्ति ग्रामी । ग्राम्येव । एव भवति । भवत्येन्द्रस्य । ऐन्द्रस्यावदाय । अवदायं वैश्वदेवस्य । अवदायत्यंव – दायं । वैश्वदेवस्यावं । वैश्वदेवस्येति वैश्व – देवस्य । अवं द्येत् । द्येदथं । अथैन्द्रस्य । ऐन्द्रस्योपरिष्टात् । 60 (50/63)

T.S. 2.2.11.4 - Kramam

उपरिष्टादिन्द्रियेण । इन्द्रियेणैव । एवास्मै । अस्मा उभयतः । उभयतः सजातान् । सजातान् परि । सजातानिति स – जातान् । परि गृह्णाति । गृह्णात्युपाधाय्यपूर्वयम् । उपाधाय्यपूर्वयं वासः । उपाधाय्यपूर्वयमित्युपाधाय्यं – पूर्वयम् । वास्रो दक्षिणा । दक्षिणा सजातानाम् । सजातानामुपहित्यै । सजातानामिति स – जातानाम् । उपहित्यै पृश्निनयै । उपहित्या इत्यपं – हित्यै । पृश्निनयै दुग्धे । दुग्धे प्रैयङ्गवम् । प्रैयङ्गवम् चरुम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेन् मरुद्भ्यः । मरुद्भ्यो ग्रामकामः । मरुद्भ्य इति मरुत्-भ्यः । ग्रामकामः पृश्चिनयै । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । पृश्चिनयै वै । वै पयसः । पयसो मरुतः । मरुतो जाताः । जाताः पृश्चिनयै । प्रिनयै प्रियङ्गवः । प्रियङ्गवो मारुताः । मारुताः खलु । खलु वै । वै देवतया । देवतया सजाताः । सजाता मरुतः । सजाता इति स – जाताः । मरुत एव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति ते । त एव । एवास्मैं । अस्मे सजातान् । सजातान् प्र ।

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

T.S. 2.2.11.5 - Kramam

भवतः प्रियम् । प्रियमेव । एवैनम् । एनण् समानानाम् । समानानाम् करोति । करोति द्विपदा । द्विपदा पुरोनुवाक्या । द्विपदेति द्वि-पदा । पुरोनुवाक्या भवति । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति । द्विपदः । द्विपद एव । द्विपद इति द्वि – पदः । एवाव । अव रुन्थे । रुन्थे चतुष्पदा । चतुष्पदा याज्या । चतुष्पदेति चतुः – पदा । याज्या । चतुष्पदः । चतुष्पदः । चतुष्पदः । चतुष्पदः । एव पर्रान् । पर्रान्व । अव रुन्थे । चतुष्पदः । चतुष्पदः । चतुष्पदः । सम्याः । पर्रान्व । अव रुन्थे देवासुराः । देवासुराः सम्याः । देवासुराः सम्याः । देवासुराः इति चतः । याज्या । चतुष्पदः । सम्याः । विप्रियाः । सम्याः । अस्त् ते । तेऽन्यः ।

अन्यों उन्यस्मैं । अन्यस्मै ज्येष्ठ्याय । ज्येष्ठ्यायातिष्ठमानाः । अतिष्ठमाना श्रतुर्द्धा । चतुर्द्धा वि । चतुर्द्धितं चतुः – धा । व्यक्रामन्न । अक्रामन्निः। अग्निर् वसुभिः। वसुभिः सोमः। वसुभिरिति वसुं – भिः। सोमों रुद्रैः। रुद्रैरिन्द्रः। इन्द्रों मरुद्धिः। मरुद्धिर् वरुणः । मरुद्धिरिति मरुत् – भिः । वरुण आदित्यैः । आदित्यैः सः । स इन्द्रः । इन्द्रः प्रजापतिम् । प्रजापतिमुपं । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । उपाधावत् । अधावत् तम् । तमेतया । 62 (50/62) T.S. 2.2.11.6 - Kramam एतया सं(2)ज्ञान्या । सं(2)ज्ञान्या ऽयाजयत् । सं(2)ज्ञान्येति सं – ज्ञान्या । अयाजयदग्नये । अग्नये वसुमते । वसुमते पुरोडाशम् । वसुमत इति वसु – मते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरवपत् । अवपथ् सोमाय । सोमाय रुद्रवते । रुद्रवते चरुम् । रुद्रवत इति रुद्र – वते । चरुमिन्द्राय । इन्द्राय मरुत्वते । मरुत्वते पुरोडाशम् । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालं वरुणाय । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । वरुणायादित्यवते ।

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

```
आदित्यवते चरुम् । आदित्यवत इत्यादित्य – वते । चरुम् ततः ।
ततो वै। वा इन्द्रम्। इन्द्रम् देवाः। देवा ज्यैष्ठ्याय।
ज्यैष्ठ्यायाभि । अभि सम् । समजानत । अजानत यः ।
यः समानैः । समानैर् मिथः । मिथॊ विप्रियः । विप्रियः स्यात् ।
विप्रिय इति वि – प्रियः । स्यात् तम् । तमेतया ।
एतया सं(2)ज्ञान्या । सं(2)ज्ञान्या याजयेत् । सं(2)ज्ञान्येति
- ा । । । । । । । । सं–ज्ञान्या । याजयेदग्नये । अग्नये वसुमते । वसुमते पुरोडाशम् ।
वसुमत इति वसुं – मते । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम्
निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेथ् सोमाय ।
सोमाय रुद्रवते । रुद्रवते चरुम् । रुद्रवत इति रुद्र-वते ।
चरुमिन्द्राय । इन्द्राय मरुत्वते । मरुत्वते पुरोडाशम् ।
पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालं वरुणाय ( ) ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । वरुणायादित्यवते ।
आदित्यवते चरुम् । आदित्यवत इत्यादित्य – वते । चरुमिन्द्रम् ।
```

इन्द्रमेव । एवैनम् । एनम् भूतम् । भूतम् ज्यैष्ठ्याय । ज्यैष्ठ्याय समानाः । समाना अभि । अभि सम् । सं जानते । जानते वसिष्ठः । वसिष्ठः समानानाम् । समानानाम् भवति । भवतीति भवति ॥ 63 (64/77) (विशमव – तिष्ठन्त्येतामे – वाथैन्द्रस्य – याज्यानुवाक्ये – तं – वरुणाय - चतुर्दश च) (A11) T.S. 2.2.12.1 - Kramam हिरण्यगर्भ आपः । हिरण्यगर्भ इति हिरण्य – गर्भः । आपौ ह । ह यत्। यत् प्रजापते। प्रजापत इति प्रजा – पते। स वेद। वेद पुत्रः । पुत्रः पितरम् । पितरण् सः । स मातरम् । मातरण् सः । स सूनुः । सूनु र् भुवत् । भुवथ् सः । स भुवत् । भुवत् पुनर्मघः । पुनर्मघ इति पुनः – मघः ॥ स द्याम् । द्यामौर्णोत् । और्णोदन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षण् सः । स सुवः । सुवः सः । स विश्वाः । विश्वा भुवः । भुवों अभवत् । अभवथ् सः । स आ । आऽभवत् । अभवदित्यभवत् ॥ उदु । उत्यम् । त्यम् चित्रम् । चित्रमिति चित्रम् ॥ स प्रत्नवत् । प्रत्नवन् नवीयसा । प्रत्नवदिति प्रत्न – वत् ।

नवीयसाऽग्ने । अग्ने द्युम्नेन । द्युम्नेन सम्यता । सम्यतिति सं – यता । बृहत् ततन्थ । ततन्थ भानुना । भानुनेति भानुना ॥ नि काव्या । काव्या वेधसः । वेधसः राश्वतः । राश्वतः स्कः । कर्.हस्ते । हस्ते दधानः । दधानो नर्याः । **64** (**50/52**) T.S. 2.2.12.2 - Kramam नर्या पुरूणि । पुरूणीति पुरूणि ॥ अग्निर् भुवत् । भुवद् रयिपतिः । रियपती रयीणाम् । रियपतिरिति रिय – पतिः । रयीणा 🗸 सत्रा । सत्रा चक्राणः । चक्राणॊ अमृतानि । अमृतानि विश्वा । विश्वेति ा । । ऊतये सवितारम् । सवितारमुप । उप ह्वये । ह्वय इति ह्वये ॥ स चेता । चेता देवता । देवता पदम् । पदमिति पदम् ॥ वाममद्य । अद्य सवितः । सवितर् वामम् । वाममुं । उ श्वः । श्वो दिवेदिवे । दिवेदिवे वामम् । दिवेदिव इति दिवे – दिवे । वाममस्मभ्यम् । अस्मभ्य एं सावीः । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सावीरिति सावीः । वामस्य हि । हि क्षयस्य । क्षयस्य देव । देव भूरैः । भूरेरया ।

अया धिया । धिया वामभाजः । वामभाजः स्याम । वामभाज इति वाम – भाजः । स्यामेति स्याम ॥ बडित्था । इत्था पर्वतानाम् । पर्वतानाम् खिद्रम् । खिद्रम् बिभर्.षि । बिभर्.षि पृथिवि । पृथिवीति पृथिवि ॥ प्रया। या भूमि । भूमि प्रवत्वति । प्रवत्वति महा । महा जिनोषि । जिनोषि महिनि । 65 (50/55) T.S. 2.2.12.3 - Kramam महिनीति महिनि ॥ स्तोमासस्त्वा । त्वा विचारिणि । विचारिणि प्रति । विचारिणीतं वि – चारिणि । प्रतिष्टोभन्ति । स्तोभन्त्यकुभिः । ॥ अक्तुभिरित्यक्तु–भिः ॥ प्र या । या वाजम् । वाजम् न । न हेषन्तम् । हेषन्तम् पेरुम् । पेरुमस्यसि । अस्यस्यर्जुनि । अर्जुनीत्यर्जुनि ॥ म्बर्द्रदरेण संख्या । संख्या सचेय । सचेय यः । यो मा । मा न । ॥ ॥ न रिष्येत् । रिष्येद्धर्यश्च । हर्यश्च पीतः । हर्यश्चेति हरि – अश्व । पीत इति पीतः ॥ अयं यः । यः सोमः । सोमो न्यधायि । न्यधाय्यस्मे । न्यधायीति नि – अधायि । अस्मे तस्मै । अस्मॆ इत्यस्मॆ । तस्मा इन्द्रम् । इन्द्रम् प्रतिरम् । प्रतिरमॆमि ।

प्रतिरमिति प्र - तिरम् । एम्यच्छं । अच्छेत्यच्छं । आपान्तमन्युस्तृपलप्रभर्मा । आपान्तमन्युरित्यापान्त – मन्युः । तृपलप्रभर्मा धुनिः । तृपलप्रभर्मिते तृपलं – प्रभर्मा । धुनिः शिमीवान् । शिमीवाञ्चरुमान् । शरुमा ए ऋजीषी । शरुमानिति श्रं – मान् । ऋजीषीत्यृजीषी ॥ सोमो विश्वानि । विश्वान्यतसा । अतसा वनानि । वनानि न । नार्वाक् । अर्वागिन्द्रम् । इन्द्रम् प्रतिमानानि । प्रतिमानानि देभुः । प्रतिमानानीति प्रति–मानानि । देभुरिति देभुः ॥ प्र सुवानः । 66 (50/59) T.S. 2.2.12.4 - Kramam सुवानः सोमः । सोमं ऋतयुः । ऋतयुश्चिकेत । ऋतयुरित्यृत – युः । चिकेतेन्द्राय । इन्द्राय ब्रह्म । ब्रह्म जमदिग्नः । जमदिग्निरर्चन्नं । अर्चन्नित्यर्चन्न् ॥ वृषा यन्ता । यन्ता ऽसि । असि शवसः । शवसस्तुरस्य । तुरस्यान्तः । अन्तर् यच्छ । यच्छ गृणते । गृणते धर्त्रम् । धर्त्रम् दृण्ह । दृण्हेति दृण्ह । सबाधस्ते । सबाध इति स – बाधः । ते मदम् । मदम् च । च शुष्मयम् ।

शुष्मयम् च । च ब्रह्म । ब्रह्म नरः । नरो ब्रह्मकृतः । ब्रह्मकृतः सपर्यत्र । ब्रह्मकृत इति ब्रह्म - कृतः । सपर्यत्रिति सपर्यत्र ॥ अर्को वा । वा यत् । यत् तुरते । तुरते सोमचक्षाः । सोमचक्षास्तत्र । सोमचक्षा इति सोम – चक्षाः । तत्रेत् । इदिन्द्रः । इन्द्रो दधते । दधते पृथ्सु । पृथ्सु तुर्याम् । पृथ्स्वितं पृत्–सु । तुर्यामितं तुर्याम् ॥ वषट् तॆ । तॆ विष्णॊ । विष्णवासः । आस आ । आ कृणॊमि । कृणोमि तत् । तन् में । मे जुषस्व । जुषस्व शिपिविष्ट । शिपिविष्ट हव्यम् । शिपिविष्टेति शिपि – विष्ट । हव्यमिति हव्यम् ॥ 67 (50/56) T.S. 2.2.12.5 - Kramam वर्द्धन्तु त्वा । त्वा सुष्टुतयः । सुष्टुतयो गिरः । सुष्टुतय इति सु-स्तुतयः । गिरों मे । मे यूयम् । यूयम् पात । पात स्वस्तिभिः । स्वस्तिभिः सदा । स्वस्तिभिरिति स्वस्ति – भिः । सदा नः । न इति नः ॥ प्र तत् । तत् तें । ते अद्य । अद्य शिपिविष्ट । शिपिविष्ट नाम । शिपिविष्टेति शिपि – विष्ट । नामार्यः । अर्यः राण्सामि । राण्सामि वयुनानि । वयुनानि विद्वान् ।

T.S. 2.2.12.6 - Kramam

 दाः सहस्रिणः । सहस्रिणों दुरः । दुरो न । न वाजम् । वाज्र । प्राची इति प्राची । द्यावापृथिवी ब्रह्मणा । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । ब्रह्मणा कृधि । कृधि सुवः । सुवर् न । न शुक्रम् । शुक्रमुषसः । उषसो वि । वि दिद्युतुः । दिद्युतुरिति दिद्युतुः ॥ अग्निर् दाः । दा द्रविणम् । द्रविणं वीरपेशाः । वीरपेशा अग्निः । वीरपेंशा इति वीर – पेशाः । अग्निर्. ऋषिंम् । ऋषिं ँयः । यः सहस्रा । सहस्रा सनोति । सनोतीति सनोति ॥ अग्निर् दिवि । दिवि हव्यम् । हव्यमा । आ ततान । ततानाग्नेः । अग्नेर् धामानि । धामानि विभृता । विभृता पुरुत्रा । विभृतेति वि – भृता । पुरुत्रेति पुरु – त्रा ॥ मा नः । 69 (50/55) T.S. 2.2.12.7 - Kramam नो मर्खीः । मर्खीरा । आ तु । तू भर । भरेति भर ॥ घृतम् न । न पूतम् । पूतम् तनूः । तनूररेपाः । अरेपाः शुचि । शुचि हिरण्यम् ।

हिरण्यमिति हिरण्यम् ॥ तत् ते । ते रुक्मः । रुक्मो न । न रोचत ।

रोचत स्वधावः । स्वधाव इति स्वधावः ॥ उभे सुश्चन्द्र । उभॆ इत्युभॆ । सुश्चन्द्र सर्पिषः । सुश्चन्द्रेतिं सु – चन्द्र । सर्पिषो दर्वी । दर्वी श्रीणीषॆ । दर्वी इति दर्वी । श्रीणीष आसनि । आसनीत्यासनि ॥ उतो नः । उतो इत्युतो । न उत् । उत् पुंपूर्याः । पुपूर्या उक्थेषु । उक्थेषु शवसः । शवसस्पते । पत इषम् । इष अस्तोतृभ्यः । स्तोतृभ्य आ । स्तोतृभ्य इति स्तोतृ – भ्यः । आ भर । भरेति भर ॥ वायों शतम् । वायो इति वायों । शत र हरीणाम् । हरीणां युवस्व । युवस्व पोष्याणाम् । पोष्याणामिति पोष्याणाम् ॥ उत वा । वा ते । ते सहस्रिणः । सहस्रिणो रथः । रथ आ। आ यातु। यातु पाजसा। पाजसिति पाजसा॥ प्र याभिः ( )। याभिर् यासि । 70 (50/56) T.S. 2.2.12.8 - Kramam यासि दाश्वार्सम् । दाश्वार्समच्छं । अच्छानियुद्धिः । नियुद्धिर् वायो । नियुद्धिरितिं नियुत् – भिः । वायविष्टयं । इष्टयं दुरोणे । दुरोण इति दुः - ऒने ॥ नि नः । नो रियम् । रिये सुभोजसम् ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.2)

सुभोजसं युव। सुभोजसमिति सु – भोजसम्। युवेह। इह नि। नि वीरवत् । वीरवद् गव्यम् । वीरवदिति वीर-वत् । गव्यमश्चियम् । अश्वियम् च । च राधः । राध इति राधः ॥ रेवतीर् नः । नः सधमादः । सधमाद इन्द्रे । सधमाद इति सध – मादः । इन्द्रें सन्तु । सन्तु तुविवाजाः । तुविवाजा इति तुवि – वाजाः ॥ क्षुमन्तो याभिः । याभिर् मदेम । मदॆमेति मदेम । रेवा 🗸 इत् । इद् रेवतः । रेवतः स्तोता । स्तोता स्यात् । स्यात् त्वावतः । त्वावतो मघोनः । त्वावत इति त्व-वतः । मघोन इति मघोनः ॥ प्रेत् । इदु । उ हरिवः । हरिवः श्रुतस्यं । हरिव इति हरि – वः । श्रुतस्यति श्रुतस्य ॥ 71 (40/46) (दधानी – जिनीषि – देभुः प्र – हव्यं – बभूथ – मा – याभि – श्वत्वारिज्ञाच्च) (A12)

द्वितीय काण्डे - द्वितीयः प्रश्नः - (TS 2.2)

 Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :

 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 ।
 <t

First and Last Padam of Second Prasnam of Kandam 2 :-। । । (प्रजापतिः – प्रेंदु हरिवः श्रुतस्य)

> । ॥ हरिः ओं ॥

॥ द्वितीय काण्डे द्वितीयः प्रञ्नः क्रमपाठः समाप्तः ॥

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.2)

<u>Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 2 – Prasanam 2 – TS 2.2</u>

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	5	239	290
Anuvakam 2	5	254	310
Anuvakam 3	4	188	213
Anuvakam 4	8	406	493
Anuvakam 5	7	329	415
Anuvakam 6	5	236	295
Anuvakam 7	5	257	314
Anuvakam 8	6	314	378
Anuvakam 9	7	337	394
Anuvakam 10	5	262	308
Anuvakam 11	6	314	387
Anuvakam 12	8	390	437
Total →	71	3526	4234